

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO

w zakresie kwalifikacji

SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

wyodrębnionej w zawodzie

OPIEKUN OSOBY STARSZEJ 341202

Branża: pomocy społecznej (SPO)

Warszawa 2021

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Autorzy:

Mgr Anna Chmiel

Mgr Żaneta Jankowska-Pasternak

Mgr Sylwia Laskowska

Mgr Magdalena Gałaj (JOZ)

Mgr Izabela Łuchniak (ewaluacja)

Recenzenci

Recenzent 1-nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego Mgr Elżbieta Małek

Recenzent 2-przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu Mgr Beata Wojciechowska

Ekspert: mgr pielęgniarstwa Marta Polanowska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, ul. Kilińskiego 102/102A oraz Dom Pomocy Społecznej w Łodzi, ul. Złotnicza 10.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej

1. Wprowadzenie	7
1.1. Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej w zawodzie opiekun osoby starszej (symbol cyfrowy zawodu 341202).	7
1.2 Program ma strukturę przedmiotową.	8
1.3 Charakterystyka programu	8
1.4 Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego.....	9
1.5 Wymagania wstępne dla uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego.....	10
1.6 Odniesienie do rynku pracy	10
2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego	11
2.1. Pogrupowane efekty kształcenia – tabela 15. i 16. stanowią załącznik do programu.....	11
2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 17. stanowi załącznik do programu.	11
2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego.....	12
3. Cele kształcenia KKZ.....	12
4. Programy poszczególnych zajęć	13
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą.....	13
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu:	13
4.1.2. Cele operacyjne przedmiotu:	13
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	14
4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	16
4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	17
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	18
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu:	18
4.2.2. Cele operacyjne przedmiotu	18
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	19
4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	21
4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	22
4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej.....	23

4.3.1. Cele ogólne przedmiotu:	23
4.3.2. Cele operacyjne przedmiotu	23
4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	24
4.3.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	26
4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	28
4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	28
4.4.1. Cele ogólne przedmiotu:	28
4.4.2. Cele operacyjne przedmiotu	29
4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	29
4.4.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	32
4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	33
4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Opieka i pomoc osobie starszej	33
4.5.1. Cele ogólne przedmiotu	33
4.5.2. Cele operacyjne przedmiotu	33
4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	34
4.5.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	38
4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	39
4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Język migowy	39
4.6.1. Cele ogólne przedmiotu:	39
4.6.2. Cele operacyjne przedmiotu	40
4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	40
4.6.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	42
4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	42
4.7. Program nauczania dla przedmiotu JĘZYK OBCY ZAWODOWY	43
4.7.1. Cele ogólne przedmiotu	43
4.7.2. Cele operacyjne przedmiotu	43
4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	43
4.7.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	53
4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	54
4.8. Program nauczania dla przedmiotu: Współpraca z partnerami społecznymi	55
4.8.1. Cele ogólne przedmiotu:	55
4.8.2. Cele operacyjne przedmiotu:	56
4.8.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	56
4.8.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	59

4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	60
4.9 Program nauczania dla przedmiotu Praktyki zawodowe – 140 godzin	60
4.9.1. Cele ogólne:.....	60
4.9.2. Cele operacyjne:.....	60
4.9.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	61
4.9.4. Procedury osiągania celów kształcenia	69
4.9.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu	70
5. Ewaluacja programu KKZ	70
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	95
6.1. Wykaz literatury	95
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	97
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	97
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	98
Załączniki	112

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej w zawodzie opiekun osoby starszej (symbol cyfrowy zawodu 341202).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy to kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może być prowadzony w formie dziennej, zaocznej, stacjonarnej, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Poziom pełnej kwalifikacji SPO.02. w Polskiej Ramie Kwalifikacji określono jako IV.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest jedną z form kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Szczegółowe warunki organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych i akredytacji ośrodków określa ustawa Prawo oświatowe oraz rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Organizatorem KKZ mogą być centra kształcenia ustawicznego i zawodowego lub szkoły prowadzące kształcenie w tym zawodzie.

Program nauczania realizowany na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego, zawiera ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego, cele kształcenia, efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów, warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja, minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej kwalifikacji.

Program jest zgodny z zapisami podstawy programowej dla zawodu opiekun osoby starszej z 2019 r.

Zestaw efektów kształcenia dla kwalifikacji SPO.02. jest podzielony na 9 części efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie jako jednostki efektów kształcenia:

- SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy
- SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej
- SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej
- SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej
- SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej
- SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej
- SPO.02.7. Język obcy zawodowy
- SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne
- SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów

Dla pięciu z nich opracowano programy Kursów Umiejętności Zawodowych:

- SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej
- SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej
- SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej
- SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej
- SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej

Organizator kwalifikacyjnego kursu zawodowego jest zobowiązany do zgłoszenia okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji o rozpoczęciu kształcenia na danym KKZ do 14 dni od rozpoczęcia kształcenia.

1.2 Program ma strukturę przedmiotową.

1.3 Charakterystyka programu

Niniejszy program opracowany jest dla organizacji kursu w formie dziennej z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość.

W programie podzielono efekty kształcenia na kluczowe dla zawodu, ważne i pomocnicze. Każdemu efektowi przypisano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie (tabela 1). Każdy efekt kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji został przypisany do przedmiotu.

W każdym przedmiocie wskazano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie teoretyczne i zajęcia praktyczne.

Plan nauczania przedstawiono w tabeli 4.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, z tym że w przypadku kwalifikacyjnego kursu zawodowego prowadzonego w formie zaocznej – minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego nie może być mniejsza niż 65% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Dla kwalifikacji SPO.02. minimalna liczba godzin na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest równa 1160.

Organizację kursu zaplanowano na 20 miesięcy.

Programy poszczególnych przedmiotów składają się z następujących elementów:

- cele ogólne przedmiotu, cele szczegółowe przedmiotu,
- działy programowe podzielone na tematy jednostek metodycznych wraz z przypisanymi im wymaganiami programowymi,
- propozycje metod nauczania,
- obudowa dydaktyczna,
- warunki realizacji,
- proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika,
- opis ewaluacji kursu,
- wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- sposób i forma zaliczenia kursu.

Wskazane jest, aby w procesie dydaktycznym uczestniczyli nauczyciele i specjaliści reprezentujący różne dziedziny nauki tj. socjolog, pedagog społeczny, pedagog specjalny, psycholog, socjoterapeuta, prawnik, lekarz, pielęgniarka, specjalista ds. BHP, terapeuta zajęciowy.

Dobrze byłoby, aby tematy o charakterze czysto praktycznym, związane z pielęgnacją, higieną, profilaktyką odleżynową, profilaktyką zdrowotną, pierwszą pomocą, prowadzili specjaliści z zakresu opieki medycznej, rehabilitant, dietetyk, ratownik medyczny, lekarz, pielęgniarka.

Tematy, które mogą być realizowane z użyciem metod i technik kształcenia na odległość oznaczono w programie ikoną . Nie dotyczy to zajęć praktycznych i laboratoryjnych.

W podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego zapisano, że „nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów”. W programie wskazano jednak, w ramach których przedmiotów nauczyciele powinni szczególną uwagę poświęcić na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów. Dotyczy to przede wszystkim zajęć o charakterze warsztatowym, przygotowywania projektów czy studiów przypadku. Przyczynami takiego podejścia było:

- podkreślenie kompetencji szczególnie ważnych dla zawodu
- wsparcie nauczycieli w planowaniu procesu kształcenia zawodowego w taki sposób, by pozwalał na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów
- rekomendacje z badań nad lukami kompetencyjnymi kandydatów na pracowników oraz oczekiwań pracodawców wskazujące od wielu lat, że najbardziej pracownikom brakuje kompetencji miękkich (wśród nich te, które zapisane są w efektach kształcenia „Kompetencje personalne i społeczne” oraz „Organizacja pracy małych zespołów”)

1.4 Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, także na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania organizatora kwalifikacyjnego kursu zawodowego są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Organizator kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien realizować kształcenie zawodowe w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców, w centrach kształcenia zawodowego, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

1.5 Wymagania wstępne dla uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Uczestnikami kursu mogą zostać osoby dorosłe (które ukończyły 18 lat):

- absolwenci wszystkich typów szkół – szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych, szkół policealnych – zainteresowani zdobywaniem kwalifikacji zawodowych,
- studenci i absolwenci studiów wyższych, którzy chcą poszerzyć/zmienić posiadane kwalifikacje zawodowe,
- osoby dorosłe, pracujące w danym zawodzie, chcące nabyć lub zaktualizować wiedzę i umiejętności zawodowe wymagane przez pracodawcę,
- aktualni słuchacze liceów ogólnokształcących dla dorosłych, którzy znajdują czas na równoległe zdobywanie kwalifikacji zawodowych.

Kandydat na uczestnika KKZ musi przedstawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu.

Nie ma formalnych uwarunkowań do wykonywania zawodu opiekuna osoby starszej. Jednak analiza efektów kształcenia zapisanych w PPKZ, ofert pracy oraz doświadczenia pracowników domów pomocy społecznej oraz pracowników pomocy środowiskowej pokazują, że w toku nauczania należy zwrócić uwagę na poziom kompetencji społecznych, w tym kulturę osobistą, dojrzałość i odpowiedzialne podejście do wykonywanych zadań oraz predyspozycje psychiczne uczestnika i sprawność fizyczną.

1.6 Odniesienie do rynku pracy

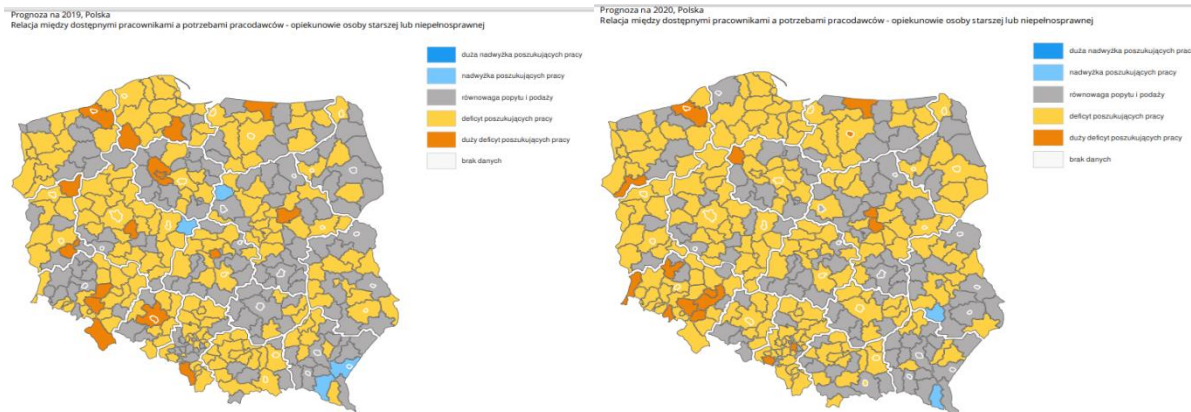
Opiekun osoby starszej to obecnie jeden z najbardziej poszukiwanych zawodów. Jedną z najważniejszych tego przyczyn jest gwałtownie postępujące starzenie się społeczeństwa. Kolejnym powodem jest współczesny model rodziny, w tym dbałość o rozwój kariery zawodowej dzieci osób starszych, a co za tym idzie wielość obowiązków i brak czasu na zapewnienie opieki rodzicom bądź dziadkom.

Opiekunem osoby starszej mogą być zarówno kobiety, jak i mężczyźni.

Opiekunowie osoby starszej mają sporo możliwości pracy, zarówno w kraju, jak i za granicą. Mogą pracować w **domach pomocy społecznej**, w domach samopomocy, w hospicjach i w placówkach opieki paliatywnej. Często znajdują także zatrudnienie w prywatnych domach jako opiekunowie stali lub zatrudnieni na godziny.

Informacje o zapotrzebowaniu na opiekunów osoby starszej można znaleźć m.in. na stronie internetowej Barometru zawodów. Zakwalifikowano tam zawód *opiekun osoby starszej* do grupy zawodów *opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej*.

Jak widać na poniższych mapkach w większości powiatów jest bardzo duże lub duże zapotrzebowanie na przedstawicieli tej grupy zawodów. Tylko w nielicznych powiatach jest nadwyżka poszukujących pracy.

Z „Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego” ze stycznia 2021 wynika, że zapotrzebowanie na opiekunów osoby starszej jest umiarkowane we wszystkich województwach oprócz lubelskiego, łódzkiego i małopolskiego (można założyć, że w tych trzech województwach zapotrzebowanie na ten zawód pozostaje w równowadze).

2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

2.1. Pogrupowane efekty kształcenia – tabela 15. i 16. stanowią załącznik do programu

2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 17. stanowi załącznik do programu.

2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Poniższy plan zajęć dotyczy dziennej formy kształcenia.

Tabela 1 Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Nazwa zajęć	Uwagi o realizacji			
	Łączna liczba godzin przeznaczonych na przedmiot	Liczba godzin przeznaczonych na kształcenie teoretyczne	Liczba godzin przeznaczonych na kształcenie praktyczne	Czas realizacji
Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	96	96	0	1-5 miesiąc nauki
Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	64	64	0	1-5 miesiąc nauki
Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	204	66	138	4-10 miesiąc nauki
Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	210	112	98	6-15 miesiąc nauki
Opieka i pomoc osobie starszej	302	158	144	6-20 miesiąc nauki
Język migowy	50	50	0	11-15 miesiąc nauki
Język obcy zawodowy	64	64	0	11-15 miesiąc nauki
Współpraca z partnerami społecznymi	170	0	170	16-20 miesiąc nauki
Łączna liczba godzin zajęć	1160			

Czas zakończenia kursu – nie później niż na 6 tygodni przed pierwszym dniem głównego terminu egzaminu zawodowego określonego przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Praktyka zawodowa – czas realizacji 4 tygodnie 140 godzin, realizowana w trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym).

W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

3. Cele kształcenia KKZ

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- ustalenie i klasyfikowanie problemów opiekuńczych i potrzeb osoby starszej;

- diagnozowanie zasobów i możliwości środowiska lokalnego, rodzinnego i instytucjonalnego w stworzeniu sieci wsparcia osoby starszej;
- dobieranie odpowiednich metod i technik, zapewniających kompleksową opiekę osobie starszej;
- mobilizowanie osoby starszej do aktywności.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu:

- Poznanie rozwoju człowieka w różnych okresach życia
- Stosowanie wiedzy z zakresu zachowań społecznych jednostki i zbiorowości
- Nabycie umiejętności radzenia sobie z wypaleniem zawodowym
- Udzielanie osobie starszej wsparcia emocjonalnego w terminalnej fazie choroby
- Poznanie czynników wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy
- Stosowanie zasad kultury i etyki zawodowej opiekuna osoby starszej

4.1.2. Cele operacyjne przedmiotu:

Uczestnik kursu potrafi:

- Wyjaśnić rolę osobowości w kształtowaniu interakcji człowieka z otoczeniem.
- Scharakteryzować rozwój człowieka w różnych okresach życia.
- Rozpoznać objawy zaburzeń rozwojowych.
- Wyjaśnić przyczyny konfliktów społecznych.
- Rozpoznać przyczyny powstawania wypalenia zawodowego
- Wyjaśnić znaczenie przestrzegania tajemnicy zawodowej
- Scharakteryzować kolejne fazy umierania
- Stosować adekwatne formy komunikacji interpersonalnej w kontakcie z osobą starszą na temat śmierci
- Przestrzegać zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 2 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Osobowość człowieka i jego rozwój w różnych fazach życia SUMA:24	Temat 1: Osobowość. Zagadnienia podstawowe 	8	SPO.02.2.1 wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka – charakteryzować role społeczne – wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
	Temat 2: Fazy życia człowieka 	4	SPO.02.2.2 charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia
	Temat 3: Zaburzenia rozwojowe 	8	SPO.02.2.2 charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
Dział II Opieka nad osobą starszą i towarzyszenie śmierci SUMA: 20	Temat 1: Specyfika pracy z osobą starszą 	4	SPO.02.8.1 charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej – dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji – wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych
	Temat 2: Etyka i kultura osobista opiekuna osoby starszej 	4	SPO.02.8.2 przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła – przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą – opisuje skutki łamania zasad etycznych – przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy – przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
				osobowych
	Temat 3: Opieka nad umierającym i towarzyszenie śmierci 	12	SPO.02.5.10 podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia etapy umierania – udziela osobie starszej wsparcia emocjonalnego w terminalnej fazie choroby – rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego – zaspokaja potrzeby człowieka umierającego – stosuje adekwatne formy komunikacji interpersonalnej w kontakcie z osobą starszą na temat śmierci – towarzyszy podopiecznemu i jego rodzinie w kolejnych fazach umierania
	Temat 4: Wypalenie zawodowe 	4	SPO.02.8.1 charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zjawisko wypalenia zawodowego – opisuje symptomy zespołu wypalenia zawodowego – określa rolę superwizji w przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego
Dział III Problemy i kwestie społeczne we współczesnym społeczeństwie w odniesieniu do osoby starszej SUMA:52	Temat 1: Osobowość społeczna i proces jej kształtowania 	8	SPO.02.2.3 charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym (ew) SPO.02.2.6 identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości – opisuje interakcje interpersonalne – opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym – wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości – rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka – charakteryzuje role społeczne – wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
	Temat 2: Rodzina jako podstawowa grupa społeczna 	8	SPO.02.2.4 opisuje funkcje rodziny (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia funkcje rodziny – określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 3: Konflikt – źródła, funkcje i rozwiązywanie konfliktów społecznych. 	12	SPO.02.8.4 charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek) SPO.02.8.9 stosuje metody i rozwiązywania problemów (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – podaje definicję pojęcia konflikt – wymienia fazy konfliktu – opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich – wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym – zapobiega przyczynom powstawania konfliktów – ocenia skuteczność podjętych działań
	Temat 4: Wykluczenie jako problem społeczny 	12	SPO.02.2.7 charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy – określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
	Temat 5: Problemy i kwestie społeczne – zagadnienia definicyjne. 	12	SPO.02.2.6 identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew) SPO.02.8.9 stosuje metody i rozwiązywania problemów (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych – opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów – podaje propozycje rozwiązywania problemów

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja związana z wykładem, metody warsztatowe, ćwiczenia, metoda sytuacyjna, problemowa, dyskusje: dydaktyczna, okrągłego stołu, burza mózgów, gry dydaktyczne (symulujące, planowe), metoda przypadków..

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Literatura:

1. Bogusz R., Kawczyńska-Butrym Z. B., „Wybrane elementy socjologii”, Lublin 2003.
2. Brzezińska Małgorzata, Grackowska Małgorzata „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?”, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2012
3. Formański Jacek „Psychologia. Podręcznik dla szkół medycznych”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 1998.
4. Hamer Hanna „Rozwój umiejętności społecznych. Jak skutecznie dyskutować i współpracować” Wydawnictwo VEDA, Warszawa 1999
5. Henderson Penny , Holloway Jim, Millar A. „ Superwizja w praktyce. Jak zostać superwizorem w zawodach nakierowanych na wspieranie i pomaganie” Wydawnictwo: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich Warszawa 2014
6. Jakimowicz-Klein Barbara „Opieka nad seniorem” Wydawca: Świat Książki Warszawa 2014
7. Kliszczy Joanna „Psychologia w zawodzie i pracy opiekuna medycznego” Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2019
8. Krajewska Anna „Kompetencje personalne i społeczne” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz, Warszawa 2018
Hamer Hanna „Psychologia społeczna. Teoria i praktyka” Wydawnictwo Difin, Warszawa 2005
9. Krajewska-Kułak Elżbieta, Cybulski Mateusz „Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016
10. Łazarkiewicz Magdalena Anna, Owczarek Krzysztof (Redakcja naukowa) „Poradnik opiekuna seniora. Pogoda na starość”. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska 2018
11. Norman G., „Wstęp do socjologii”, Poznań 2017.
12. Nowak Anna, Stanek Aleksandra „Kompetencje personalne i społeczne. Jak je rozwijać”, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o.
13. Schiefele Josefa. Staudt Ilse, Dach M. Margarete „Pielęgniarstwo geriatryczne” Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2005
14. Walczak-Duraj Danuta „Wykłady z podstaw socjologii ” Wydawnictwo OMEGA PRAKSIS Łódź 1995

Podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne:

Podręczniki, materiały audiowizualne, podcasty, prezentacje multimedialne, tablice, pliki graficzne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników kursu, stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł. Sala wyposażona w materace, możliwość swobodnego organizowania przestrzeni, flipchart, materiały piśmiennicze.

Zajęcia warsztatowe powinny być organizowane w podziale całego zespołu na grupy maksymalnie 12-osobowych.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu:

- Poznanie celów i zadań polityki społecznej państwa
- Poznanie systemu pomocy społecznej w Polsce
- Poznanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Przestrzeganie bhp w zawodzie opiekuna osoby starszej.
- Organizacja stanowiska pracy zgodnie z przepisami bhp.

4.2.2. Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Rozpoznawać cele i zadania polityki społecznej państwa
- Wymieniać instytucje pomocy społecznej działające na rzecz osób starszych
- Wymienić akty normatywne w zakresie bhp ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- Rozróżnić prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy,
- Stosować środki ochrony indywidualnej i zespołowej,
- Stosować zasady ergonomii na stanowisku pracy

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Pomoc społeczna i instrumenty polityki społecznej państwa SUMA: 40	Temat 1: Polityka senioralna w Polsce 	8	SPO.02.2.5 określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa (ew)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cele polityki społecznej państwa opisuje zadania polityki społecznej państwa wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
	Temat 2: System pomocy społecznej w Polsce 	32	SPO.02.2.8 wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych (ep)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawnej
Dział II Bezpieczeństwo i higiena pracy z osobą starszą SUMA: 24	Temat 1: Podstawowe zagadnienia BHP. 	4	<p>SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)</p> <p>SPO.02.1.3 rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)</p> <p>SPO.02.1.6 stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia środki ochrony indywidualnej wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 2: <i>Europejski, międzynarodowy i polski system normalizacyjny.</i> 	2	SPO.02.2.10 rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności – wymienia cele normalizacji krajowej – wyjaśnia, czym jest norma i wymienić cechy normy – rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej
	Temat 3: Podstawy ochrony środowiska. 	2	SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew) SPO.02.1.2 rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady segregacji odpadów na zakres ich stosowania – wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska – wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
	Temat 4: Sygnały alarmowe. 	4	SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe
	Temat 5: Zasady ochrony przeciwpożarowej 	4	SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew) SPO.02.1.5 organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania – określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			środowiska (ek)	
	Temat 6: Ergonomia w środowisku pracy. 	4	SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew) SPO.02.1.5 organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie – określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
	Temat 7: Zagrożenia w środowisku pracy. 	4	SPO.02.1.4 określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy – określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych – rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy

4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, aktywizująca metoda tekstu przewodniego, metoda przypadku, metody eksponujące, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, wykład problemowy, dyskusja związana z wykładem.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego. Warunki, środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników kursu.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Literatura:

1. Brzezińska M., Grackowska M. „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?” Wydawnictwo Difin Warszawa 2012
2. Dudziak R. „Bezpieczeństwo i higiena pracy” Wydawnictwo: Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp.z o.o. Poznań, wydanie II
3. Jakimowicz-Klein Barbara „Opieka nad seniorem” Wydawca: Świat Książki Warszawa 2014
4. Krajewska Anna „Kompetencje personalne i społeczne” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz, Warszawa 2018
5. Krajewska-Kułak Elżbieta, Cybulski Mateusz „Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016
6. Krzywda Anna, Krzywda Paweł „Opiekun osoby w podeszłym wieku, przewlekle chorej lub niepełnej” Wydawnictwo KaBe s.c.
7. „Opiekun Osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu” Praca zbiorowa Wydawnictwo WSiP 2020
8. Słowińska A. M., „BHP w podmiotach leczniczych”, Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, 2016.
9. Spicer Paul „Polityka społeczna – praktyka” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich Warszawa 2014
10. Spicer Paul „Polityka społeczna – teoria” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich Warszawa 2014
11. Wojciechowska-Piskorska H., Skuza L., „Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładach opieki zdrowotnej: podstawowe wymagania BHP, identyfikacja zagrożeń, przegląd najważniejszych czynników chemicznych, ryzyko zawodowe”, Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2002.

Akty prawne:

1. Dz. U. z 2020 roku pozycja 1876 -USTAWA z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Tekst jednolity
2. Dz.U. 2020 poz 249 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy
3. Dz.U. 2020 poz 1057 USTAWA z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tekst jednolity

Podręczniki i akty prawne wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne:

Podręczniki, akty prawne, materiały audiowizualne, prezentacje multimedialne, tablice bhp, pliki graficzne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł oraz częściowo na terenie budynku szkoły – przegląd zabezpieczeń przeciwpożarowych w szkole oraz procedur związanych z ewakuacją, przegląd zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz procedur związanych z ewakuacją, próbna ewakuacja.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej

4.3.1. Cele ogólne przedmiotu:

- Wykonywanie zabiegów opiekuńczo-pielęgnacyjnych i higienicznych zgodnie z obowiązującymi algorytmami
- Stosowanie zasad obowiązujących podczas pielęgnacji stomii
- Stosowanie zasad profilaktyki i pielęgnacji osoby starszej
- Nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia
- Zapoznanie się z układami i narządami człowieka.
- Poznanie funkcji fizjologicznych układów organizmu człowieka.

4.3.2. Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Wyjaśnić podstawowe procesy życiowe organizmu człowieka,
- Znać zasady bezpiecznego udzielania pomocy,
- Wymienić stany zagrożenia życia i zdrowia,
- Ocenić stan zdrowia osoby poszkodowanej,
- Rozpoznać uraz na podstawie objawów zewnętrznych,
- Wykonać samodzielnie resuscytację krążeniowo-oddechową,
- Wykonać czynności ratownicze w stanach zagrożenia życia i zdrowia,
- Stosować pozycję bezpieczną u poszkodowanego,
- Wymienić czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej
- Stosować algorytm zabiegów przeciwzapalnych
- Wykonywać zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami
- Wymienić rodzaje stomii

Wymieniać rodzaje diet osób ze stomią

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych

4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 4 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Podstawy pielęgnacji i higieny SUMA: 76	Temat 1: Czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej	32	SPO.02.5.4 wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	– planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności
	Temat 2: Zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne	32	SPO.02.5.4 wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	– wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami
	Temat 3: Stomia – jej rodzaje, zmiana, pielęgnacja, dieta 	12	SPO.02.5.7 pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)	– wymienia przyczyny stomii – rozpoznaje rodzaje stomii – wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii – prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami – wymienia rodzaje diet osób ze stomią
Dział II Wybrane zagadnienia z zakresu profilaktyki i pielęgnacji osoby starszej SUMA: 72	Temat 1: Klasyfikacja odleżyn 	8	SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoodleżynową u osoby starszej (ek)	– klasyfikuje stopnie odleżyn
	Temat 2 Czynniki predysponujące do	10	SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoodleżynową u osoby starszej (ek)	– wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	powstawania odleżyn 			
	Temat 3: Skale oceny ryzyka wystąpienia odleżyn 	8	SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)	– ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej
	Temat 4: Profilaktyka przeciwoleżynowa 	8	SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)	– wymienia zadania profilaktyki przeciwoleżynowej
	Temat 5: Algorytm zabiegów przeciwoleżynowych	38	SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek) SPO.02.5.5 wykonuje zabiegi p u osoby starszej (ew)	– stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej – rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych – opisuje procesy zapalne – stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych
Dział III Pierwsza pomoc SUMA:56	Temat 1: Stan poszkodowanego i warunki udzielania pierwszej pomocy	12	SPO.02.1.7 udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek) SPO.02.3.7 dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	– opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego – zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku – układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej – powiadamia odpowiednie służby – dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 2: Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia i zdrowia	12	SPO.02.1.7 udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie
	Temat 3: Pierwsza pomoc przedmedyczna	12	SPO.02.1.7 udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek) SPO.02.3.7 dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia parametry życiowe gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka
	Temat 4: Podstawy anatomii i fizjologii człowieka 	20	SPO.02.3.3 charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka opisuje procesy życiowe organizmu człowieka omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka

4.3.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, pokaz z objaśnieniem, metoda projektu, pomiary parametrów, analiza dokumentacji, metoda przypadku, wykład problemowy.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość w odniesieniu do treści zawartych w dziale I (z wyłączeniem tematu 3), dziale II (z wyłączeniem tematu 5) oraz w dziale III (z wyłączeniem tematów 1-3).

Obudowa dydaktyczna

Literatura:

1. Atlas Anatomiczny, Wydawnictwo Buchmann, 2007.
2. Bernert Adam „Pierwsza pomoc”, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o. Poznań
3. Bochenek Adam, Reicher Michał „Anatomia człowieka” t. 1-5. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2007
4. Buchfelder M., Buchfelder A., Podręcznik pierwszej pomocy, Warszawa 2014.
5. Cizek B., Aleksandrowicz R. (red.), Mały atlas anatomiczny, red., Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
6. Gołąb Bogusław K. „Podstawy anatomii człowieka”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2012
7. Goniewicz M., Pierwsza pomoc, Warszawa 2014.
8. Krzywda Anna, Krzywda Paweł „Opiekun osoby w podeszłym wieku, przewlekle chorej lub niedożywionej” Wydawnictwo KeBe s.c.
9. „Opiekun Osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu” Praca zbiorowa Wydawnictwo WSiP 2020
10. Paciorek P., Patrzala A., Medyczne czynności ratunkowe, PZWL, Warszawa 2016.
11. Rychlik A., Pawluczuk J., Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze, Poznań 2017
12. Schiefele Josefa. Staudt Ilse, Dach M. Margarete „Pielęgniarstwo geriatryczne” Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2005
13. Szwalkiewicz E., „Opiekun medyczny w praktyce”, Warszawa 2013, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
14. Talarska D., Wieczorkowska-Tobis K. , Szwalkiewicz E. „Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niepełnosprawnymi” Warszawa 2010, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
15. Wytyczne ERR z 2015 roku dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej

Stony internetowe:

<https://forumleczeniara.pl/skale-oceny-ryzyka-wystapienia-odlezyln/>

<http://opiekunmedycznypraktyczny.blogspot.com/2018/02/odlezylny-miejsca-profilaktyka.html>

Podręczniki i materiały wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne:

Podręczniki, atlasy anatomiczne, materiały audiowizualne, prezentacje multimedialne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, plansze dotyczące budowy ciała człowieka, modele anatomiczne, sprzęt z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, sprzęt przewidziany w pracowni umiejętności pielęgnacyjnych i czynności opiekuńczych, plansze ze skalą oceny ryzyka wystąpienia odleżyn, dokumentacja pacjenta, stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł lub materacy (do pracy warsztatowej). Pracownia powinna być wyposażona w sprzęt symulujący pokój osoby starszej z łózkami rehabilitacyjnymi, fantomami osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych, wózkami kąpielowym, szafkami i stolikami przyłóżkowymi z regulowanym blatem, wózkiem inwalidzkim, stolikiem „przyjacielem”, chodzikiem, parawanem, podnośnikiem, bielizną pościelową i osobistą, pojemnikami na odpady, brudną bieliznę, , parawany, wyroby medyczne do pielęgnacji pacjenta leżącego, środki pielęgnacyjne, termometry, aparaty do mierzenia ciśnienia krwi, taborety, krzesła, łatwoślizgi, stoliki zabiegowe, tace, basen, kaczki, kule łokciowe, , środki pomocnicze: cewniki, worki do zbiórki moczu, worki stomijne, pieluchomajtki, apteczkę pierwszej pomocy, udogodnienia przeciwoślizgowe, balkonik. materacem przeciwoślizgowym, sprzętem, urządzeniami i przyborami do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej ,łóżka szpitalne z pełnym wyposażeniem. Ćwiczenia z zakresu pierwszej pomocy powinny być prowadzone w pracowni wyposażonej w podstawowy sprzęt z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w tym: defibrylator, fantomy BLS dorosłego, środki ochrony indywidualnej, ciśnieniomierz, termometr, glukometr, środki dezynfekujące, materiały higieniczne i opatrunkowe. Zajęcia warsztatowe powinny być realizowane w grupach maksymalnie 12-osobowych.

4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych, sprawdzian praktyczny, wykonanie ćwiczeń pod względem zgodności z algorytmem. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą

4.4.1. Cele ogólne przedmiotu:

- Stosowanie metod i technik działań opiekuńczo-wspierających w odniesieniu do osoby starszej
- Nabycie umiejętności rozpoznawania, analizy i interpretacji sytuacji życiowej osoby starszej w oparciu o zmienne biopsychospołeczne
- Nabycie umiejętności podejmowania działań opiekuńczo - wspierających w oparciu o rozpoznanie potrzeb osoby starszej
- Rozpoznawanie objawy przemocy nad osobą starszą i niepełnosprawną
- Rozróżnianie zjawiska przemocy i agresji
- Rozpoznawanie potrzeb biopsychospołecznych osoby starszej

- Poznanie prawnych aspektów pracy opiekuna osoby starszej

4.4.2. Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Wymieniać techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
- Stosować metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
- Analizować rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej
- Analizować i interpretować sytuację życiową osoby starszej w oparciu o zmienne biopsychospołeczne
- Wymienić rodzaje i objawy przemocy
- Przedstawić konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych
- Analizować własne kompetencje i planować rozwój zawodowy
- Planować własny rozwój zawodowy

4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Metody i techniki pracy z osobą starszą SUMA: 32	Temat 1: Metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających w odniesieniu do osoby starszej 	20	SPO.02.5.2 dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających – stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
	Temat 2: Planowanie ścieżki kariery zawodowej w oparciu o kompetencje, wiedzę i umiejętności	12	SPO.02.8.8 aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych – analizuje własne kompetencje – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
				
Dział II Diagnoza potrzeb osoby starszej SUMA: 178	Temat 1: Dokumentacja w pracy z osobą starszą	16	SPO.02.3.9 posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej
	Temat 2: Rozpoznawanie, analiza i interpretacja sytuacji życiowej osoby starszej w oparciu o zmienne biopsychospołeczne	98	SPO.02.3.6 rozpoznaje warunki życia osoby starszej (ek) SPO.02.3.8 planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą SPO.02.4.1 opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starszej (ew) SPO.02.8.5 planuje wykonanie zadania (ew) SPO.02.8.6 ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej – analizuje sytuację materialną osoby starszej – określa warunki mieszkaniowe osoby starszej – charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej – rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej – ustala plan działań opiekuńczo-wspierających – weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji – sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej – analizuje możliwości realizacji zadania – planuje czas przeznaczony na realizację zadania – wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami – posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających – analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej – interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 3: Wdrażanie działań opiekuńczo - wspierających w oparciu o rozpoznanie potrzeb osoby starszej 	32	SPO.02.3.1 rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - różnicuje pojęcia: potrzeba i problem - określa potrzeby człowieka - dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej - opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej
	Temat 4: Przeciwdziałanie przemocy nad osobą starszą i niepełnosprawną 	16	SPO.02.3.1 rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje przemocy - charakteryzuje objawy przemocy - rozróżnia zjawiska przemocy i agresji - wymienia instytucje działające na rzecz ofiar przemocy
	Temat 5: Prawne aspekty pracy opiekuna osoby starszej 	16	SPO.02.8.6 ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych - wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych - wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej

4.4.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, analiza dokumentacji, metody podające, metody problemowe.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość w odniesieniu do treści zawartych w dziale I dziale II (tematy 3-5).

Obudowa dydaktyczna

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do INTERNETU oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł lub materacy (do pracy warsztatowej). Zajęcia warsztatowe powinny być realizowane w grupach maksymalnie 12-osobowych.

Literatura:

1. Hamer Hanna „Psychologia społeczna. Teoria i praktyka” Wydawnictwo Difin Warszawa 2005
2. Hamer Hanna „Rozwój umiejętności społecznych. Jak skuteczniej dyskutować i współpracować” Wydawnictwo Veda Warszawa 1999
3. Jakimowicz-Klein B. „Opieka nad seniorem” Wydawnictwo Świat Książki Warszawa 2014
4. Jaszczak-Kuźmińska D., Michalska K. (Red.) „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych: Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu” MPiPS, Wydawnictwo edukacyjne Parpamedia 2010
5. Kliszcz Joanna „Psychologia potrzeb osób starszych: potrzeby psychospołeczne po 65 roku życia” Wydawnictwo Difin Warszawa 2019
6. Krajewska Anna „Kompetencje personalne i społeczne” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz Warszawa 2018
7. Stanek Katarzyna „Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy” Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich Warszawa 2014
8. Talarska D., Wieczorkowska-Tobis K., Szwałkiewicz E. „Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi” Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2010

Podręczniki i akty prawne wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne do przedmiotu:

Podręczniki, materiały audiowizualne, prezentacje multimedialne, tablice, pliki graficzne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, przykładowa dokumentacja zdrowotna i społeczna, stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową, częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł.

Zajęcia warsztatowe powinny być organizowane w podziale całego zespołu na grupy maksymalnie 12-osobowych.

4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Opieka i pomoc osobie starszej

4.5.1. Cele ogólne przedmiotu

- Poznanie problemów biopsychospołecznych i potrzeb osoby starszej.
- Nabycie umiejętności współpracy z osobą starszą i jej rodziną.
- Nabycie umiejętności pomocy osobie chorej i niesamodzielnej w różnych aspektach życia
- Nabycie umiejętności wsparcia w zaspakajaniu potrzeb psychofizycznych osoby starszej

4.5.2. Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Rozpoznać problemy biopsychospołeczne i potrzeby osób starszych,
- Wspierać osoby starsze w zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów,
- Rozpoznać możliwości psychofizyczne osób starszych,
- Rozpoznać zaburzenia psychofizyczne osób starszych,
- Prowadzić działania w zakresie propagowania zdrowego stylu życia,
- Przygotować osobę starszą do samoopieki i samopielęgnacji,
- Wspierać rodzinę osoby starszej w sprawowaniu opieki,
- określić zasady komunikacji interpersonalnej,

- wymienić zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania.

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych

4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Opieka nad osobą starszą SUMA: 144	Temat 1: Rozpoznawanie potrzeb i problemów osoby starszej	20	SPO.02.5.1 organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starsze (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym – określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej – przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej
	Temat 2: Wsparcie osoby starszej w zakresie samodzielności samozaspokojenia podstawowych potrzeb uwzględniając rodzaje sprzętu pomocniczego.	20	SPO.02.6.1 pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek) SPO.02.6.2 pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 3: Drogi podawania leków z uwzględnieniem stanu psychofizycznego osoby starszej	32	SPO.02.5.6 pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek) SPO.02.6.7 pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności – rozróżnia drogi podawania leków – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych – prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru – obserwuje sposób radzenia sobie – osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru – prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy
	Temat 4: Trening umiejętności społecznych	40	SPO.02.5.9 wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą (ew) SPO.02.6.1 pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – ustala z osobą starszą zasady utrzymywania higieny osobistej z uwzględnieniem możliwości psychoruchowych – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej – stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 5: Wspieranie osoby starszej w stosowaniu zbilansowanej diety, odpowiedniej dla wieku i rodzaju schorzeń oraz stosowaniu zasad zdrowego stylu życia	32	SPO.02.5.9 wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą (ew)	<ul style="list-style-type: none"> wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety rozdziela rodzaje diet omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety
Dział II Zaspokojenie potrzeb psychofizycznych osoby starszej SUMA: 68	Temat 1: Choroby i zaburzenia występujące u osoby starszej 	24	SPO.02.3.5 rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela choroby wieku starczego wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej
	Temat 2: Wybrane skale do oceny samodzielności osoby starszej 	8	SPO.02.3.4 analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą rozdziela orientację osoby starszej w miejscu i czasie
	Temat 3: Dobór metod i technik w usprawnianiu psychofizycznym osoby starszej 	16	SPO.02.6.6 wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym	<ul style="list-style-type: none"> określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym
	Temat 4: Rozpoznawanie możliwości	20	SPO.02.3.4 analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby	<ul style="list-style-type: none"> ocenia możliwości psychiczne osoby starszej ocenia możliwości fizyczne osoby starszej ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	psychofizycznych osoby starszej. 		starszej (ew) SPO.02.6.6 wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym	
Dział III Zaspakajanie potrzeb biopsychospołecznych osoby starszej SUMA: 90	Temat 1: Potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej 	12	SPO.02.3.2 pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej
	Temat 2: Rozpoznawanie zaburzeń psychofizycznych występujących u osoby starszej. 	30	SPO.02.3.2 pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek) SPO.02.8.7 wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka rozdziela zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka rozdziela choroby neurodegradacyjne
	Temat 3: Wpływ uwarunkowań biopsychospołecznych na aktywność osoby starszej 	20	SPO.02.6.4 mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zainteresowania osoby starszej określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego wymienia sposoby spędzania wolnego czasu planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego
	Temat 4: Samo opieka. Rodzina – źródło wsparcia lub wycofania osoby starszej	16	SPO.02.6.3 przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki (ew) SPO.02.8.7 wykazuje się kreatywnością i otwartością	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samo opieki ocenia możliwości osoby starszej do samo opieki opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samo opiece rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy podejmuje działania w sytuacji trudnej ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			na zmiany (ew)	
	Temat 5: Zasady komunikacji z osobą starszą 	12	SPO.02.8.3 stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	– wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania – określa zasady komunikacji interpersonalnej – charakteryzuje aktywne metody słuchania

4.5.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, metody eksponujące, instruktaż, metody podające, metoda przypadku.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość w odniesieniu do treści zawartych w dziale II oraz dziale III

Obudowa dydaktyczna

Literatura:

1. Kliszcz Joanna „Psychologia w zawodzie i pracy opiekuna medycznego” Wydawnictwo Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2019
2. Krajewska Anna „Trening umiejętności społecznych” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz, Warszawa 2018
3. Krajewska-Kułak Elżbieta, Cybulski Mateusz „Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016
4. „Opiekun osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu” Praca zbiorowa Wydawnictwo WSiP 2020
5. Rychlik Agnieszka, Pawluczuk Iwona „Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o
6. Rychlik Agnieszka, Pawluczuk Iwona „Opiekun medyczny. Nowe umiejętności” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o

Strony internetowe

1. Geriatria i opieka długoterminowa Nr 1/2015 (1)
2. http://zol.webster-studio.pl/files/GERIATRIA_numer_1.PDF

Podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne do przedmiotu:

Podręczniki, książki kucharskie, atlasy kulinarne, tabele kaloryczne, glukometr, dokumentacja pacjenta, materiały audiowizualne, podcasty, prezentacje multimedialne, tablice, pliki graficzne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, środki i sprzętu do utrzymania higieny osobistej i otoczenia, sprzęt imitujący wyposażenie łazienki, kuchni, sypialni, pracownia organizacji czasu wolnego wyposażona w: sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, monitor, komputer lub laptop, projektor lub rzutnik pisma, sprzęt nagłaśniający, odtwarzacz DVD i zestawy płyt CD, DVD, instrumenty muzyczne, sprzęt sportowy oraz sprzęt do gier i zabaw ruchowych, sprzęt turystyczny, sprzęt fotograficzny, gry stolikowe i towarzyskie, służące do rozwijania umiejętności praktycznych związanych z konstruktywnym spędzaniem czasu wolnego, puzzle, łamigłówki, krzyżówki, przybory piśmiennicze, sprzęt, materiały i przybory do szycia, haftowania, wyszywania, komputerowe z dostępem do internetu i projekтором multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową, częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł, pomieszczenia podzielone na strefy aktywności tj. kuchnię, łazienkę, pokój dzienny, sypialnię oraz pracownię gospodarstwa domowego.

Zajęcia warsztatowe powinny być organizowane w podziale całego zespołu na grupy maksymalnie 12-osobowych.

4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Język migowy

4.6.1. Cele ogólne przedmiotu:

- Stosowanie zasad komunikacji interpersonalnej.
- Poznanie problemów środowiska osób niesłyszących.
- Nabycie umiejętności posługiwania się językiem migowym podczas realizacji zadań zawodowych.

4.6.2 Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Opisać aktywne metody komunikacji,
- Rozróżnić werbalne i niewerbalne sposoby komunikowania się,
- Posługiwać się polskim alfabetem palcowym oraz liczebnikami głównymi i porządkowymi,
- Odczytywać znaki pojęciowe języka migowego,
- Przekazywać znaki pojęciowe języka migowego,
- Komunikować się z osobą niesłyszącą, używając języka migowego.

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych

4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 7 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Komunikacja z osobą niepełnosprawną słuchowo SUMA: 50	Temat 1: Terminologia z zakresu języka migowego jako wprowadzenie do komunikacji interpersonalnej z osobą niepełnosprawną słuchową 	4	SPO.02.8.3 stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania – określa zasady komunikacji interpersonalnej – charakteryzuje aktywne metody słuchania – wyjaśnia pojęcia z zakresu języka migowego – opisuje werbalne i niewerbalne metody porozumiewania się z niesłyszącymi

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 2: Sposoby komunikowania się osobami niesłyszącymi: Daktylografia	16	SPO.02.2.9 posługuje się językiem migowym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji – określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego – doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym – określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego
	Temat 3: Sposoby komunikowania się osobami niesłyszącymi: Ideografia	30	SPO.02.2.9 posługuje się językiem migowym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji – doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym – określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego

4.6.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pokaz, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, metody podające.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielanie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Możliwość prowadzenia zajęć za pomocą technik kształcenia na odległość w odniesieniu do treści zawartych w dziale I (temat 1).

Obudowa dydaktyczna

Proponowana literatura:

1. Krajewska Anna „Kompetencje personalne i społeczne” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz Warszawa 2018
2. „Otwarte drzwi – podręcznik multimedialny do nauki języka migowego”, Łódź 2003.
3. Rzeźniczak Damian „Podręcznik do nauki polskiego języka migowego” Wydawnictwo Migam 2016
4. Szczepankowski Bogdan „Niesłyszący – Głusi – Głuchoniemi” Wydawnictwo WSiP Warszawa 1999
5. Szczepankowski Bogdan, Koncewicz Dorota „Język migowy w terapii” Wydawnictwo WSP Łódź 2008

Podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne:

Podręczniki, prezentacje multimedialne, tablice z alfabetem polskim w języku migowym, ideogramy, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł lub materacy (do pracy warsztatowej). Filmy i prezentacje multimedialne o tematyce z zakresu języka migowego i niepełnosprawności słuchowej, podręczniki.

Ćwiczenia powinny być realizowane w grupach maksymalnie 12–16-osobowych, tak by każdy uczestnik widział gesty nauczyciela.

4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność ramach ćwiczeń. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.7. Program nauczania dla przedmiotu JĘZYK OBCY ZAWODOWY

4.7.1. Cele ogólne przedmiotu

- Zapoznanie się i stosowanie w praktyce terminologii branżowej w języku obcym.
- Kształtowanie samodzielności w stosowaniu języka obcego w pracy zawodowej opiekuna osoby starszej.
- Rozwijanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji w celu podnoszenia kompetencji językowych w zawodzie opiekuna osoby starszej

4.7.2. Cele operacyjne przedmiotu

Uczestnik kursu potrafi:

- Realizować obowiązki i wykonywać podstawowe czynności zawodowe opiekuna osoby starszej w języku obcym,
- Komunikować się z osobą starszą i/lub jej rodziną,
- Komunikować się z potencjalnym pracodawcą i/lub współpracownikami,
- Korzystać ze słowników specjalistycznych jedno i dwujęzycznych,
- Korzystać (wyszukiwać, selekcjonować i krytycznie przetwarzać informacje) z zasobów internetu oraz z obcojęzycznych broszur informacyjnych, poradników, zasad, norm i procedur związanych z tematyką zawodową opiekuna osoby starszej

4.7.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 8 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
I. Specyfika pracy opiekuna osoby starszej. <i>Podstawowe zasoby środków językowych w języku obcym</i>	Środowisko pracy opiekuna osoby starszej*	4	SPO.02.7.(1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie czynności wykonywanych na stanowisku pracy opiekuna osoby starszej (np. <i>Zajmuję się..., Jestem odpowiedzialny za...</i>) SPO.02.7.(1a) – rozpoznaje oraz stosuje środki związane z

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
(ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych.			i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy SPO.02.7.(1a)* – wyjaśnia instrukcje do czynności zawodowych napisane w języku obcym SPO.02.7.5 (1)* – przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (3) – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację nt. <i>rodzajów schorzeń lub problemów osoby starszej</i> SPO.02.7.5 (4)
	Sprzęt w pracy opiekuna osoby starszej*	4	SPO.02.7.(1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	– rozpoznaje oraz stosuje środki językowe związane z narzędziami, urządzeniami i materiałami koniecznymi do realizacji czynności opiekuńczo-terapeutycznych w trakcie opieki nad osobą starszą SPO.02.7.(1b)*
	Dokumentowanie pracy opiekuna osoby starszej*	4	SPO.02.7.(1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	– rozpoznaje oraz stosuje środki językowe związane z procesami i procedurami związanymi z realizacją zadań zawodowych SPO.02.7.(1c)* – rozpoznaje i stosuje środki językowe formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych SPO.02.7.(1d)*

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Kompetencje zawodowe opiekuna osoby starszej*	2	SPO.02.7.(1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	– rozpoznaje, rozumie i stosuje środki językowe niezbędne do świadczenia pomocy i opieki nad osobą starszą np. <i>wymienia problemy medyczne podopiecznych i umie im zaradzić</i> SPO.02.7.(1e)*
	Problemy i schorzenia osób starszych*	4	SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	– przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym dotyczącym np. <i>rodzajów schorzeń osób starszych, wymienia części ciała oraz podstawowe organy</i> SPO.02.7.5(2)*
	Rozumienie i tworzenie wypowiedzi ustnych podczas pracy z osobą starszą*	6	SPO.02.7.(2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) SPO.02.7.(3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i	– rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych SPO.02.7.2(a)* – określa główną myśl wypowiedzi/ lub fragmentu wypowiedzi np. dotyczących problemów osoby starszej SPO.02.7.2(1)* – znajduje w wypowiedzi określone informacje SPO.02.7.2(2)* – rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje/filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka SPO.02.7.2(a)* – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi SPO.02.7.3(1)*

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			<p>pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) SPO.02.7.3(2)* – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko SPO.02.7.3(3) – tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. wydaje polecenie, komunikat, instrukcję) SPO.02.7.3(2) – określa intencje rozmówcy SPO.02.7.2 (1)* – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami wypowiedzi SPO.02.7.2 (3)* – układa usłyszane informacje w określonym porządku SPO.02.7.2 (4)*
	Rozumienie i tworzenie wypowiedzi pisemnych podczas pracy z osobą starszą	6	<p>SPO.02.7.(2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)</p> <p>SPO.02.7.(3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. wg wzoru <i>pisze krótką notatkę z instrukcją postępowania</i>) SPO.02.7.3(b)* – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji SPO.02.7.3(5)* – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego SPO.02.7.6(1) – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze SPO.02.7.3(4*) – układa przetwarzane informacje w określonym porządku SPO.02.7.2(4)* – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) SPO.02.7.5 (1) – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			<p>zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p> <p>SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>SPO.02.7.(6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne</p>	nowożytnym SPO.02.7.5 (3)
II. Komunikowanie się z osobą podopieczną pracodawcą i współpracownikami	Komunikacja z osobą straszą i/lub jego rodziną	12	<p>SPO.02.7.(3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące</p>	<ul style="list-style-type: none"> – udziela podopiecznemu instrukcji, wskazówek, określa zasady współpracy <i>np. (zegnij nogę w kolanie)</i> SPO.02.7.3 (2) – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji <i>(proszę zgiąć nogę w kolanie)</i> SPO.02.7.3(5) – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę z podopiecznym SPO.02.7.4 (1) – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia np.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			<p>czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p> <p>SPO.02.7.(4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, email, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne</p>	<p>dotyczące samopoczucia podopiecznego SPO.02.7.4 (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami SPO.02.7.4 (3) – pyta o upodobania i intencje podopiecznego SPO.02.7.4 (5) – proponuje, zachęca podopiecznego lub jego bliskich do współpracy SPO.02.7.4 (6) – stosuje zwroty/formy grzecznościowe SPO.02.7.4 (7) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (2) – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego SPO.02.7.6(1) – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne SPO.02.7.6 (6) – negocjuje z podopiecznym termin wykonania czynności związanej z opieką terapeutyczną SPO.02.7.4 (4) – przekazuje podopiecznemu w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) SPO.02.7.5 (1) – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (3)

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Komunikacja z potencjalnym pracodawcą	12	<p>SPO.02.7.(3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p> <p>SPO.02.7.(4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, email, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (<i>np. wg wzoru pisze krótki e-mail CV/ list motywacyjny do potencjalnego pracodawcy w odpowiedzi na ogłoszenie o pracę</i> SPO.02.7.3(b)) – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji SPO.02.7.3(5) – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego SPO.02.7.6(1) – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych SPO.02.7.6(3) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko <i>np. w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej o pracę</i> SPO.02.7.3(3) – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę SPO.02.7.4(1) – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia <i>np. w trakcie rozmowy o pracę</i> SPO.02.7.4(2) – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób <i>np. w trakcie rozmowy o pracę</i> SPO.02.7.4(3) – układa przetwarzane informacje w określonym porządku SPO.02.7.2(4) – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze SPO.02.7.3(4) – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (3) – prowadzi proste negocjacje z (potencjalnym) pracodawcą <i>np. w trakcie rozmowy o pracę</i> SPO.02.7.4(4)

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			wykonywaniem czynności zawodowych SPO.02.7.(6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	
	Komunikacja ze współpracownikami	10	SPO.02.7.(2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) SPO.02.7.(3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie proste polecenia ustne od członka współpracownika dotyczące opieki nad osobą starszą SPO.02.7.2 (a)* – rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych <i>np. polecenia pisemne przełożonego/ lekarza dotyczące opieki nad osobą starszą</i> SPO.02.7.2 (b)* – w wiadomości/ e-mailu do współpracownika przedstawia instrukcję/ sposób postępowania z podopiecznym SPO.02.7.3 (2)* – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko w rozmowie lub pisemnie np. w rozmowie telefonicznej lub w e-mailu SPO.02.7.3 (3) – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę ze współpracownikiem SPO.02.7.4 (1) – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia np. dotyczące postępowania z osobą starszą SPO.02.7.4 (2) – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z innymi współpracownikiem SPO.02.7.4 (3) – proponuje współpracownikowi sposób zajęć czy terapii

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			<p>zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p> <p>SPO.02.7.(4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, email, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>SPO.02.7.(5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p> <p>SPO.02.7.(6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b)</p>	<p>dla podopiecznego SPO.02.7.4 (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje zwroty i formy grzecznościowe SPO.02.7.4 (7) – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) SPO.02.7.5 (1) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (2) – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego SPO.02.7.6(1) – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe SPO.02.7.6(2) – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy SPO.02.7.6(4) – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa SPO.02.7.6 (5) – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne SPO.02.7.6 (6) – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu SPO.02.7.2(3) – układa informacje o w określonym porządku SPO.02.7.2(4) – negocjuje ze współpracownikiem np. <i>w kwestii zmian w grafiku pracy</i> SPO.02.7.4 (4) – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym SPO.02.7.5 (3) – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację nt.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	<p><i>sprawdzonej procedury opiekuńczo-terapeutycznej stosowanej w pracy z osobą starszą SPO.02.7.5 (4)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych SPO.02.7.6 (3)
Kompetencje personalne i społeczne			<p>SPO.02.8.(1) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka</p> <p>SPO.02.8.(2) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej</p> <p>SPO.02.8.(3) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej</p> <p>SPO.02.8.(4) charakteryzuje pojęcie konfliktu</p> <p>SPO.02.8.(5) planuje wykonanie zadania</p> <p>SPO.02.8.(6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania</p> <p>SPO.02.8.(7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany</p> <p>SPO.02.8.(8) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe</p> <p>SPO.02.8.(9) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów</p> <p>SPO.02.8.(10) współpracuje w zespole</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej SPO.02.8.1(1) wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych SPO.02.8.1(3) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą SPO.02.8.2(2) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych SPO.02.8.2(5) analizuje możliwości realizacji zadania SPO.02.8.5(1) planuje czas przeznaczony na realizację zadania SPO.02.8.5(2) opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych SPO.02.8.6(1) wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami SPO.02.8.6(3) kreatywnie rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy SPO.02.8.7(1) podejmuje działania w sytuacji trudnej SPO.02.8.7(2) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych SPO.02.8.8(1) analizuje własne kompetencje SPO.02.8.8(2) wyznacza sobie cele rozwojowe SPO.02.8.8(3) planuje własny rozwój zawodowy SPO.02.8.8(4)

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
				<ul style="list-style-type: none"> – podaje propozycje rozwiązywania problemów SPO.02.8.9(2) – realizuje zadania w wyznaczonym czasie SPO.02.8.10(2) – wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań SPO.02.8.10(3) – analizuje efekty pracy zespołu SPO.02.8.10(4)
Organizacja pracy małych zespołów			SPO.02.9.(1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań SPO.02.9.(2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań SPO.02.9.(3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań SPO.02.9.(4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zadania zespołu SPO.02.9.1(1) – wyznacza zadania członkom zespołu SPO.02.9.1(2) – wyjaśnia instrukcję wykonania zadania SPO.02.9.1(3) – rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu SPO.02.9.2(1) – wskazuje osoby do wykonania zadania SPO.02.9.2(2) – ustala kolejność wykonywania zadań SPO.02.9.3(1) – określa zaangażowanie w pracę członków zespołu SPO.02.9.4(1) – ocenia efekty pracy zespołu SPO.02.9.4(2)

4.7.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania:

Zaleca się stosowanie różnych metod nauczania w celu zwiększenia efektywności przekazu i przyswajania wiedzy. Zaleca się stosowanie metod aktywizujących. Dominującą metodą powinna być metoda ćwiczeń oraz przypadku, które w praktyce pozwolą zastosować przyswojoną wiedzę. Metoda odwróconej klasy natomiast zaktywizuje uczestników kursu do pracy w indywidualnym tempie i w dowolnym czasie.

Dodatkowo można stosować prezentację multimedialną, pracę w grupach (dyskusja), pracę w parach (symulacja dialogów i dogrywanie scenek sytuacyjnych), rozwiązywanie sytuacji problemowych, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, zdjęciach, ilustracjach, analizę dokumentacji osoby starszej, wyszukiwanie informacji w środkach masowego przekazu (web search) aktywizującą metoda tekstu przewodniego, obserwacja własnego ciała, pogadankę, burzę mózgów, projekt.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo; w trakcie realizacji zadania/ lub bezpośrednio po, uczestnicy powinni otrzymywać informację zwrotną dopasowaną do treści danego zadania.

Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu uczestników kursu w oparciu o podstawowe wiadomości z języka obcego zawodowego.

Efekty kształcenia nr 2 i 6 uczący się powinien osiągnąć na poziomie co najmniej A1. Efekty kształcenia nr 1, 3, 4, 5 uczący się powinien osiągnąć na poziomie co najmniej A2. Uczący się może osiągnąć efekty w zakresie JOZ na wyższym poziomie w zależności od swoich możliwości.

Obudowa dydaktyczna:

Literatura oraz wszystkie materiały powinny być dobrane przez nauczyciela w zależności od tego, jakiego języka będzie uczył się uczestnik kursu. Podręczniki i materiały wymagają ciągłej aktualizacji przez nauczyciela. Dopuszcza się stosowanie materiałów autentycznych (po odpowiednim zaadaptowaniu treści do poziomu uczestnika) w celu uatrakcyjnienia przekazu. .

Dopuszcza się też realizację zajęć w formie 'na odległość' przy pomocy dostępnych narzędzi pracy zdalnej np. platformę edukacyjną Moodle, Google Classroom, Zoom, MS Teams. Warto skorzystać z zasobów dostępnych na stronie <https://epodreczniki.pl/a/e-materialy-do-jezyka-obcego-zawodowego/DDXFxFIqD>. W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej należy duży nacisk położyć na zastosowanie narzędzi umożliwiających kontakt bezpośredni z uczestnikami w czasie synchronicznym za pomocą kamery i mikrofonu, co umożliwi realizację wszystkich założonych celów edukacyjnych i osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się (w tym mówienie, wypowiadanie się uczestnika).

Środki dydaktyczne do przedmiotu: prezentacje multimedialne, filmy, podręczniki z nagraniami audio i zasobami multimedialnymi, tablice, dokumentacja medyczna, materiały autentyczne (czasopisma i magazyny branżowe, ulotki, broszurki informacyjne, zapisy w blogach i na stronach internetowych) o tematyce dotyczącej pracy opiekuna osoby starszej w języku obcym

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w pracowni językowej lub innej sali dydaktycznej wyposażonej w komputer/laptop z dostępem do Internetu oraz projektor multimedialny z nagłośnieniem co umożliwi korzystanie z materiałów audiowizualnych w trakcie zajęć. Sala powinna być wyposażona w drukarkę oraz skaner.

Dopuszcza się też realizację zajęć w formie 'na odległość' przy pomocy dostępnych narzędzi pracy zdalnej np. platformę edukacyjną Moodle, Google Classroom, Zoom, MS Teams. W przypadku realizacji zajęć w formie zdalnej należy duży nacisk położyć na zastosowanie narzędzi umożliwiających kontakt bezpośredni z uczestnikami w czasie synchronicznym za pomocą kamery i mikrofonu, co umożliwi realizację wszystkich założonych celów edukacyjnych i osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się (w tym mówienie, wypowiadanie się uczestnika kursu).

4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń i zadań o charakterze praktycznym.

W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne:

- zawartość merytoryczną ćwiczeń,
- ich poprawność językową (leksykalno-gramatyczną),
- formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu (ocena formująca). Na początku kursu zaleca się przeprowadzenie diagnozy wstępnej poziomu językowego uczestników co pozwoli dopasować szczegółowe treści oraz metody pracy z grupą uczestników.

Zalecane FORMY sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych uczestników:

- test pisemny: testowy z zadaniami/pytaniami zamkniętymi (pojedynczy lub wielokrotny wybór, pytania prawda/ fałsz) lub otwartymi (np. proste transformacje, słowotwórstwo i parafraza językowa)
- krótka lub dłuższa wypowiedź pisemna – e-mail, list, notatka, list motywacyjny lub CV (np. aplikacja o pracę opiekuna osoby starszej za granicą)
- wypowiedź ustna: wykonanie pracy/projektu/prezentacji zaliczeniowej (np. rekomendowane formy i aktywności osoby starszej)
- zaangażowanie w bieżącą pracę na zajęciach (interakcja z nauczycielem i innymi uczestnikami, realizacja scenek, odgrywanie ról etc.)

KRYTERIA – określone są indywidualnie, muszą zostać przedstawione uczestnikom na początku kursu i zachować stosowność wobec zaplanowanych efektów uczenia się; mogą wskazywać wymagania formalne i merytoryczne

OCENA FORMUJĄCA – prowadzona w trakcie zajęć (może być etapowo) przez nauczycieli i uczestników kursu. Daje informacje podstawowe zarówno nauczycielowi, jak i uczestnikom. Może obejmować oceny „częstkowe” z zajęć, np. za przygotowanie się do ćwiczeń, zaangażowanie w pracę na zajęciach, kontrolne testy, kartkówki, opracowanie projektu czy prezentacji, wypowiedź ustną (odegranie scenki czy dialogu w parach) itp. Wskazane jest określenie wagi (np. w procentach całości oceny) każdej z ocen formujących. W ocenę należy zaangażować również samych uczestników (samoocena/ocena rówieśnicza)

OCENA PODSUMOWUJĄCA - Ocena kończąca przedmiot, może być wynikiem uzyskanym z ocen formujących

Podczas obserwacji pracy uczestników należy zwrócić uwagę na:

- aktywność uczestników,
- stosowanie poznanych zwrotów w zainscenizowanych sytuacjach oraz formowanie czy reagowanie na wypowiedzi.

W ocenie końcowej należy uwzględnić wyniki wszystkich metod oceniania stosowanych przez nauczyciela.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

Proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:

- ankieta – kwestionariusz ankiety; analiza potrzeb oraz ankieta ewaluacyjna (kończąca)
- obserwacja – arkusz obserwacji, również dla oceny rówieśniczej
- wywiad, rozmowa – lista pytań;

4.8. Program nauczania dla przedmiotu: Współpraca z partnerami społecznymi

4.8.1. Cele ogólne przedmiotu:

- Poznanie instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej
- Poznanie mechanizmów wykluczenia społecznego
- Nabycie umiejętności prowadzenia dokumentacji osoby starszej
- Nabycie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym
- Nabycie umiejętności korzystania z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie starszej
- Poznanie specyfikę pomocy długoterminowej

4.8.2 Cele operacyjne przedmiotu:

Uczestnik kursu potrafi:

- Współpracować w zespole terapeutycznym
- Opisać rolę organizacji pozarządowych w strukturze pomocy społecznej
- Opisać rolę wolontariatu w działalności organizacji pozarządowych
- Korzystać z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie starszej
- Sporządzać plan wsparci pomocy długoterminowej
- Organizować czas wolny osobie starszej
- Określić pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider
- Identyfikować znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
- Prowadzić działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia
- Dobierać formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej
- Udzielić informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych.

4.8.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 9 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Jednostki organizacyjne pomocy społecznej SUMA: 72	Temat 1: Pomoc instytucjonalna	30	SPO.02.4.3 organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej – opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego – dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego – zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej – planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej – sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 2: Współpraca z zespołem opiekuńczo-terapeutycznym	12	SPO.02.4.8 współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego – wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego – dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej
	Temat 3: Organizacje pozarządowe jako alternatywna gałąź pomocy i wsparcia osobie starszej	30	<p>SPO.02.4.5 organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej (ep)</p> <p>SPO.02.4.9 współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej (ep)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej – opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej – wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej – zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej – planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej – sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej – opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych – określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe – organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych – wolontariat w pracy organizacji pozarządowych
Dział II Rodzina i środowisko lokalne jako źródło pomocy SUMA:98	Temat 1: Wykorzystanie kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie starszej	32	<p>SPO.02.4.2 współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz (ek)</p> <p>SPO.02.4.4 organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej (ep)</p> <p>SPO.02.4.7 motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej:</p> <p>a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej – wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej – wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia – dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej – zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem – wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem – prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia – rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego – mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej – opisuje zasady wolontariatu – wskazać zakres działań wolontariuszy

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			(ek) SPO.02.6.5 organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ew)	
	Temat 2: Specyfika pomocy długoterminowej	18	SPO.02.5.3 opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej – sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej
	Temat 3: Organizacja czasu wolnego jako sposób na rehabilitację osób starszych	32	SPO.02.6.5 organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego
	Temat 4: Zespół jako jednostka wsparcia w środowisku pracy	16	SPO.02.8.10 współpracuje w zespole (ew) SPO.02.9. 1 planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew) SPO.02.9. 2 dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew) SPO.02.9. 3 kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew) SPO.02.9. 4 ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep) SPO.02.9. 5 wprowadza rozwiązania techniczne i	<ul style="list-style-type: none"> – określić pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider – realizować zadania w wyznaczonym czasie – identyfikować znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu – rozpoznać zadania zespołu – rozpoznać możliwości i umiejętności członków zespołu – wskazać osoby do wykonania zadania – ustalić kolejność wykonywania zadań – monitorować proces wykonywania zadań – dokonać prostych modernizacji stanowiska pracy – wspomagać innych członków zespołu podczas realizacji zadań – analizować efekty pracy zespołu – wyznaczyć zadania członkom zespołu – wyjaśnić instrukcję wykonania zadania – przewidzieć skutki niewłaściwego doboru osób do zadań – określić zaangażowanie w pracę członków zespołu

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
			organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenić efekty pracy zespołu – udzielić informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań – dokonać analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy

4.8.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania,

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych, prezentacja, pogadanka, dyskusja, metody warsztatowe, ćwiczenia, metoda przypadku.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie, w parach lub grupowo, całym zespołem.

Stosowane formy pracy powinny być dostosowane do zdiagnozowanych przez nauczycieli potrzeb i możliwości uczących się, np. dobór zadań o odpowiednim stopniu trudności, wsparcie uczenia się materiałami multimedialnymi, organizacja uczenia się w grupach heterogenicznych, dzielenie materiału nauczania na mniejsze części, częste udzielenie informacji zwrotnych z uwzględnieniem zasad oceniania kształtującego.

Obudowa dydaktyczna

Literatura:

1. Brzezińska M., Grackowska M. „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?” Wydawnictwo Difin Warszawa 2012
2. Flor Iza „Organizowanie pracy małych zespołów” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz Warszawa 2019
3. Jakimowicz-Klein Barbara „Opieka nad seniorem” Wydawca: Świat Książki Warszawa 2014
4. Krajewska Anna „Kompetencje personalne i społeczne” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz Warszawa 2018
5. Krajewska-Kułak Elżbieta, Cybulski Mateusz „Opieka nad osobami starszym. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego” Wydawnictwo PZWL Warszawa 2016
6. Krzywda Anna, Krzywda Paweł „Opiekun osoby w podeszłym wieku, przewlekle chorej lub niedołążnej” Wydawnictwo KeBe s.c.
7. „Opiekun osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu” Praca zbiorowa Wydawnictwo WSiP 2020
8. Owczarek K., Łazarkiewicz M.A.. „Poradnik opiekuna seniora. Pogoda na starość” Wydawnictwo: Wolters Kluwer Polska 2018

Akty prawne:

1. Dz. U. z 2020 roku pozycja 1876 -USTAWA z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Tekst jednolity
2. Dz.U. 2020 poz 1057 USTAWA z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tekst jednolity

Podręczniki i akty prawne wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Środki dydaktyczne:

Podręczniki, materiały audiowizualne, prezentacje multimedialne, tablice, pliki graficzne, zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, stanowisko komputerowe z dostępem do internetu i projektorem multimedialnym.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnie - dydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł. Zajęcia warsztatowe powinny być organizowane w podziale całego zespołu na grupy maksymalnie 12-osobowych.

4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń i zajęć warsztatowych.

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, referatu, aktywność w zajęciach warsztatowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzenie spełnienia kryteriów weryfikacji powiązanych z tematami prowadzonymi z użyciem technik kształcenia na odległość odbywa się tymi samymi metodami, jak w przypadku zajęć stacjonarnych. Jeśli nauczyciele posiadają dostęp do interaktywnych materiałów sprawdzających warto włączyć je do metod oceniania osiągnięć uczestników kursu.

4.9 Program nauczania dla przedmiotu Praktyki zawodowe – 140 godzin

4.9.1. Cele ogólne:

- Organizacja stanowiska pracy zgodnie z zasadami bhp i ergonomii.
- Wykonywanie działań opiekuńczo-higienicznych w pracy z osobą starszą.
- Zaspokajanie potrzeb i rozwiązywanie problemów osoby starszej.
- Wykonywanie czynności pielęgnacyjnych.
- Ocenianie środowiska i warunków życia osoby starszej.
- Promowanie zdrowego stylu życia osobie starszej.

4.9.2. Cele operacyjne:

Uczestnik kursu potrafi:

- Przygotować stanowisko pracy zgodnie z zasadami bhp i ergonomii,
- Stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,

- Realizować zadanie w wyznaczonym czasie,
- Wykonywać czynności opiekuńczo-higieniczne zgodnie z algorytmem,
- Rozpoznawać i zaspokajać potrzeby osoby starszej,
- Rozpoznawać i rozwiązywać problemy osoby starszej.
- Wykonywać zabiegi przeciwzapalne zgodnie z zasadami,
- Wdrażać osobę starszą i jej rodzinę do samoopieki,
- Prowadzić zgodnie z algorytmem pielęgnację stomii,
- Stosować profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej,
- Dobierać przedmioty pomocnicze i sprzęt ortopedyczny stosownie do potrzeb osoby starszej,
- Określać prawidłowe wartości parametrów życiowych,
- Dokonywać pomiarów parametrów życiowych,
- Wspierać osobę starszą w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza,
- Oceniać warunki życia osoby starszej,
- Współpracować z rodziną i środowiskiem lokalnym na rzecz pomocy osobie starszej,
- Wspierać osobę starszą w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- Wdrażać osobie starszej elementy zdrowego stylu życia.

4.9.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Część I – 70 godzin

Tabela 10 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia Część I – 70 godzin

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
I. Bezpieczeństwo i higiena pracy	Organizacja stanowiska pracy opiekuna osoby starszej	4	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy – rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania prac zawodowych – opisuje objawy typowych chorób zawodowych w branży pomocy społecznej
	Zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne opiekuna osoby starszej	4	<ul style="list-style-type: none"> – określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy, szczególnie określać zagrożenia występujące na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
			wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej	<ul style="list-style-type: none"> – określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania prac zawodowych – opisuje objawy typowych chorób zawodowych w branży pomocy społecznej
	Ergonomia pracy opiekuna osoby starszej. Organizacja stanowiska pracy oraz środki ochrony indywidualnej	4	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – rozróżnia środki ochrony indywidualnej 	<ul style="list-style-type: none"> – określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
II. Dokumentacja w pracy z osobą starszą	Dokumentowanie pracy z osobą starszą	8	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzić dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
III. Sprawowanie opieki nad osobą starszą	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne i czynności opiekuńcze	10	<ul style="list-style-type: none"> planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami prowadzi pielęgnację i zmieniać worek stomijny u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwwzapalnych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje rodzaje diet osób ze stomią stosuje algorytm zabiegów przeciwwzapalnych dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej
	Profilaktyka powikłań wynikających z ograniczenia sprawności osoby starszej i jej stylu życia	10	<ul style="list-style-type: none"> wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety
	Działania opiekuńcze wobec osoby starszej	10	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje pomiarów podstawowych parametrów życiowych monitoruje wartości pomiarów życiowych wspiera podopiecznego w samodzielnych pomiarach w ramach samokontroli zapisuje wyniki dokonanych pomiarów w dokumentacji osoby podopiecznej rozpoznaje stany zagrożenia zdrowia i życia 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje system pomocy medycznej w stanach zagrożenia zdrowia i życia oraz sposoby powiadamiania opisuje normy parametrów życiowych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
			<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje czynności związane z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z procedurami i zasadami - pomaga osobie podopiecznej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podawać go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych - określa potrzeby człowieka - dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej 	
	Samoopieka	10	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia możliwości osoby starszej do samo opieki - opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samo opiece - rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy - podejmuje działania w sytuacji trudnej - ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych
	Biopsychospołeczne aspekty życia osoby starszej	10	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej - analizuje sytuację materialną osoby starszej - określa warunki mieszkaniowe osoby starszej - charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej - rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby 	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających - analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzić obserwację osoby starszej - interpretuje zgromadzone dane o osobie

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
			starszej – ustala plan działań opiekuńczo-wspierających – weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji – sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej – analizuje możliwości realizacji zadania – planuje czas przeznaczony na realizację zadania – wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami – opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej – rozpoznaje zainteresowania osoby starszej – określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego	starszej – planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego

Część II – 70 godzin

Tabela 11 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia Część II – 70 godzin

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
I. Bezpieczeństwo i higiena pracy	Organizacja stanowiska pracy opiekuna osoby starszej	2	– rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy – rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy	– określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania prac zawodowych – opisuje objawy typowych chorób zawodowych w branży pomocy społecznej
			– określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy, szczególnie określać	– omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
	Zagrożenia sanitarno-epidemiologiczne opiekuna osoby starszej	2	zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej	higieny pracy – określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia podczas wykonywania prac zawodowych – opisuje objawy typowych chorób zawodowych w branży pomocy społecznej
	Ergonomia pracy opiekuna osoby starszej. Organizacja stanowiska pracy oraz środki ochrony indywidualnej.	2	– przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – rozróżnia środki ochrony indywidualnej	– określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
II. Dokumentacja w pracy z osobą starszą	Dokumentowanie pracy z osobą starszą	4	– określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej	– analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej
III. Wspieranie samodzielności osoby starszej	Praktyka pracy z indywidualnym przypadkiem jako jedna z form pracy z podopiecznym	8	– opisuje cel indywidualnego planu wsparcia – sporządza indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej – charakteryzuje procesy wsparcia i opieki osoby podopiecznej	– ocenić stopień realizacji indywidualnego planu wsparcia osoby podopiecznej – modyfikuje indywidualny plan wsparcia osoby podopiecznej – opisuje efekty pracy z osobą podopieczną – określa obszary zmian dotyczących wsparcia i opieki nad osobą podopieczną
	Aktywizacja osoby starszej	8	– rozpoznaje potrzeby i możliwości aktywizowania osoby podopiecznej – organizuje działania aktywizujące osobę podopieczną	–

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
	Trening umiejętności społecznych	8	<ul style="list-style-type: none"> – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – ustala z osobą starszą zasady utrzymywania higieny osobistej z uwzględnieniem możliwości psychoruchowych – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej – stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia
	Wpływ uwarunkowań biopsychospołecznych na aktywność osoby starszej	8	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje aktywne formy spędzania czasu wolnego – rozpoznaje potrzeby i możliwości osoby podopiecznej w zakresie spędzania czasu wolnego – mobilizuje podopiecznego do aktywnego spędzania czasu wolnego – rozpoznaje potrzeby i możliwości aktywizowania osoby podopiecznej – organizuje działania aktywizujące osobę podopieczną – dokumentuje podejmowane działania 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia osobie podopiecznej możliwości aktywnych form spędzania czasu wolnego, dostosowując je do jej potrzeb i możliwości – dobiera możliwe formy aktywności w zależności od wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności podopiecznego
	Specyfika pracy opiekuna osoby starszej	4	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej – dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji – przestrzega zasad kultury osobistej i 	<ul style="list-style-type: none"> – zna kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
			etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą – przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy – przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	
IV. Usprawnianie psychoruchowe osoby starszej	Usprawnianie psychofizyczne osoby starszej	8	– ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym – ocenia możliwości psychiczne osoby starszej – ocenia możliwości fizyczne osoby starszej	– objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych
	Środowisko życia osoby starszej	8	– ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym – określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się	– przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej	
			osoby starszej – ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej	
	Ewaluacja procesu opieki i wsparcia osoby starszej	8	– charakteryzuje procesy wsparcia i opieki z osobą starszą – opisuje efekty pracy z osobą starszą – określa obszary zmian dotyczących wsparcia i opieki osoby starszej – prowadzi obserwację zmian psychoruchowych	– określa obszary zmian dotyczących wsparcia i opieki nad osobą starszą

4.9.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania:

W realizacji działu programowego „Praktyki zawodowe” zaleca się stosowanie studium przypadku, instruktażu wstępnego, bieżącego, końcowego i pokazu z objaśnieniem. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form indywidualnie lub grupowo (maksymalnie grupy 4-osobowe). Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane w trakcie odbywania praktyki zgodnie ze zróżnicowaniem podopiecznych.

Środki dydaktyczne do przedmiotu:

Warunki tożsame z wyposażeniem mieszkania osoby starszej lub domu pomocy społecznej.

Obudowa dydaktyczna:

W kształceniu praktycznym szkoła powinna nawiązać współpracę z instytucjami wiodącymi w danym zawodzie tj.: placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, domy pomocy społecznej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie np. oddziały szpitalne, hospicja). Praktykę zawodową uczestnik kursu powinien odbywać u pracodawcy. W sytuacji wyjątkowej tj. brak właściwego pracodawcy w regionie, w którym odbywa się kształcenie; sytuacja, kiedy ze względów bezpieczeństwa lub organizacyjnych pracodawca nie może przyjąć uczestnika kursu na praktykę, zajęcia mogą być zrealizowane w warsztatach szkolnych, a także w pracowniach szkolnych.

Warunki realizacji:

Miejsce realizacji praktyk zawodowych:

Szkoła organizuje praktyki zawodowe w miejscach zatrudniających pracowników z obszaru zawodowego właściwego dla nauczanego zawodu, w rzeczywistych warunkach pracy w kontakcie z technologiami IT. Program praktyk zawodowych powinien być opracowywany przez nauczycieli kształcenia zawodowego w konsultacji z pracodawcami współpracującymi ze szkołą. Zakres treści zawartych w programie praktyk zawodowych powinien być dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy. Miejscem odbywania praktyk powinny być jednostki organizacyjne pomocy społecznej, takie, jak placówki dziennej i całodobowej opieki nad osobą zależną (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, domy pomocy społecznej oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w zawodzie np. oddziały szpitalne, hospicja). Na początku praktyki praktykant musi zapoznać się z regulaminem praktyk.

W czasie odbywania praktyki uczestnik kursu powinien uczestniczyć w wykonywaniu zróżnicowanych zadań związanych z jego stanowiskiem pracy.

W czasie praktyki oprócz udziału uczestników w bezpośredniej pracy z podopiecznym można stosować inne formy organizacyjne (takie jak spotkania i zajęcia szkoleniowe prowadzone przez lekarzy i specjalistów placówki, pokazy, obserwacje i instruktaże). W czasie odbywania praktyki uczestnik kursu ma obowiązek prowadzenia dzienniczka praktyk lub karty praktyk, gdzie zapisuje codzienne czynności i spostrzeżenia, a także wszystkie aktywności związane ze szkoleniami i instruktażami czy pokazami. Program praktyki zawodowej powinien być elastyczny oraz obejmować jak najszerszy zakres zagadnień związanych z opieką nad pacjentem placówki.

Opiekun praktyk wspólnie z opiekunem szkolnym lub kierownikiem szkolenia praktycznego ustala podział czasu na realizację działów tematycznych objętych programem praktyki.

4.9.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestnika kursu

Do oceny osiągnięć edukacyjnych proponuje się:

- ocenę planu działalności opiekuńczo-wspierającej i współpracy z rodziną i lokalnym środowiskiem społecznym osoby starszej oraz realizacji planu opieki i wsparcia z uwzględnieniem potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych osoby starszej.
- opinię z miejsca odbywania praktyk,
- analizę zapisów w dzienniczku praktyk.

5. Ewaluacja programu KKZ

Tabela 12 Ewaluacja programu KKZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
Bezpieczeństwo i higiena pracy organizuje stanowisko pracy zgodnie z	przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii,	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
wymaganiemi ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	koniec kursu,
stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)	rozdziela środki ochrony indywidualnej określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test 	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<p>pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień)</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)</p>	<p>opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej powiadamia odpowiednie służby prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji</p>	<p>metoda diagnozy wiedzy/umiejętności uczestnika przed realizacją modułu</p> <ul style="list-style-type: none"> – test ustny – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – test praktyczny (symulacja udzielania pierwszej pomocy) <p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji – sprawdzian praktyczny (symulacja udzielania pierwszej pomocy), obserwacja uczestnikakursu w trakcie ćwiczeń 	<p>na początku kształcenia</p> <p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kurs</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>Podstawy pomocy społecznej</p> <p>charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)</p>	<p>opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia</p> <p>rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, odpowiedź ustna) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
<p>opisuje funkcje rodziny (ek)</p>	<p>wymienia funkcje rodziny</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka	<p>wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu <p>metody sumujące:</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kurs</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej</p> <p>rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)</p>	<p>różnicuje pojęcia: potrzeba i problem określa potrzeby człowieka dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
<p>pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb</p>	<p>określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania</p>

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO
SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej
Strona 76 z 179

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO
SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej
Strona 77 z 179

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO
SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej
Strona 78 z 179

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej (ek)	wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>

¹ W podstawie programowej nie ma efektu kształcenia nr 6.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby	planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO
SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej
Strona 82 z 179

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<p>pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny)</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)</p>	<p>wymienia przyczyny stomii rozpoznaje rodzaje stomii wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
<p>prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)</p>	<p>wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej klasyfikuje stopnie odleżyn stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoodleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej	<ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	koniec kursu
podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	rozdrażnia etapy umierania rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego zaspokaja potrzeby człowieka umierającego	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p>	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej</p> <p>pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek)</p>	<p>ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego</p> <p>ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego</p> <p>wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia</p> <p>prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia</p> <p>uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
<p>przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki</p>	<p>ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
(ek)	wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece	kształcenia): – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny metody sumujące: – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny)	wiedzy/umiejętności koniec kursu
wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym (ek)	ocenia możliwości psychiczne osoby starszej ocenia możliwości fizyczne osoby starszej określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny metody sumujące: – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<p>wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny)</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)	<p>prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru</p> <p>obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru</p> <p>proceedzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
<p>Język obcy zawodowy</p> <p>posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym</p>	<p>rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia: sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisanie)</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) test ustny/pisemny: jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin kończący kurs - sprawności mówienia, słuchania, czytania, pisanie (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, odpowiedź ustna) egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	koniec kursu
rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej	określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu układa informacje w określonym porządku	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia: sprawności rozumienia ze słuchu)</p> <ul style="list-style-type: none"> odpowiedź ustna wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) test pisemny: jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień <p>metody sumujące:</p>	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs - sprawność rozumienia ze słuchu (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, odpowiedź ustna) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p>	<p>opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia: sprawności mówienia, czytania, pisania)</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) – test uzupełnień <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs - sprawności mówienia, czytania, pisania (test uzupełnień, wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją	rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, email, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi pyta o upodobania i intencje innych osób proponuje, zachęca stosuje zwroty i formy grzecznościowe dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji	kształcenia: sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania) – odpowiedź ustna – wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) metody sumujące: – egzamin kończący kurs - sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania (wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa), odpowiedź ustna) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny)	wiedzy/umiejętności koniec kursu
zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia: sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania) – odpowiedź ustna – wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) metody sumujące: – egzamin kończący kurs - sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania (wypowiedź pisemna	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację	(krótsza, dłuższa), odpowiedź ustna) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny)	
wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia: sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania) – odpowiedź ustna – wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa) – test pisemny: jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień metody sumujące: – egzamin kończący kurs - sprawności mówienia, rozumienia ze słuchu, czytania, pisania (wypowiedź pisemna (krótsza, dłuższa), odpowiedź ustna) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny)	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności koniec kursu
Kompetencje personalne i społeczne przestrzega zasad kultury osobistej i	wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła przestrzega zasad kultury osobistej i	metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):	wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
etyki zawodowej (ek)	etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą opisuje skutki łamania zasad etycznych przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	<ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	koniec kursu
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania określa zasady komunikacji interpersonalnej charakteryzuje aktywne metody słuchania	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – przygotowanie prezentacji/referatu – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p>	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	
charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek)	<p>podaje definicję pojęcia konfliktu</p> <p>wymienia fazy konfliktu</p> <p>opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich</p> <p>zapobiega przyczynom powstawania konfliktów</p> <p>wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym</p>	<p>metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia):</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź ustna – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – przygotowanie prezentacji/referatu – sprawdzian praktyczny <p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	<p>wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności</p> <p>koniec kursu</p>
ponosi odpowiedzialność za	opisuje zakres odpowiedzialności	metody bieżące (sprawdzanie	wg ustalonego rozkładu materiału oraz

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO
SPO.02. Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej
Strona 94 z 179

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		<p>metody sumujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – egzamin kończący kurs (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny) – egzamin zawodowy (egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny) 	koniec kursu

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

1. Atlas Anatomiczny, Wydawnictwo Buchmann, 2007.
2. Bernert A. „Pierwsza pomoc”, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o. Poznań
3. Bochenek A., Reicher M. „Anatomia człowieka” t. 1-5 . Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2007
4. Bogusz R., Kawczyńska-Butrym Z. B., Wybrane elementy socjologii, Lublin 2003.
5. Buchfelder M., Buchfelder A., Podręcznik pierwszej pomocy, Warszawa 2014.
6. Brzezińska M., Grackowska M. „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?”, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2012
7. Cisek B., Aleksandrowicz R. (red.), Mały atlas anatomiczny, red., Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
8. Dudziak R. „Bezpieczeństwo i higiena pracy” Wydawnictwo: Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp.z o.o. Poznań, wydanie II
9. Flor I. „Organizowanie pracy małych zespołów” Wydawnictwo Ekonomik-Jacek Musiałkiewicz Warszawa 2019
10. Formański J. „Psychologia. Podręcznik dla szkół medycznych”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 1998.
11. Geriatria i opieka długoterminowa Nr 1/2015 (1)
12. Gołąb B. „Podstawy anatomii człowieka”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2012
13. Goniewicz M., Pierwsza pomoc, Warszawa 2014.
14. Hamer H. „Psychologia społeczna. Teoria i praktyka” Wydawnictwo Difin, Warszawa 2005
15. Hamer H. „Rozwój umiejętności społecznych. Jak skutecznie dyskutować i współpracować” Wydawnictwo VEDA, Warszawa 1999

16. Henderson P. , Holloway J., Millar A. „ Superwizja w praktyce. Jak zostać superwizorem w zawodach nakierowanych na wspieranie i pomaganie” Wydawnictwo: Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich Warszawa 2014
17. Jakimowicz-Klein B. „Opieka nad seniorem” Wydawca: Świat Książki Warszawa 2014
18. Jaszczak-Kuźmińska D., Michalska K. (red.) „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych: Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu” MPiPS , Wydawnictwo edukacyjne Parpamedia 2010
19. Kliszcz J. „Psychologia w zawodzie i pracy opiekuna medycznego” Wydawnictwo Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2019
20. Kliszcz J. „Psychologia potrzeb osób starszych: potrzeby psychospołeczne po 65 roku życia” Wydawnictwo Difin Warszawa 2019
21. Krajewska A. „Trening umiejętności społecznych” Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz, Warszawa 2018
22. Krajewska-Kułak E., Cybulski M. „Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego”. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016
23. Krzywda A., Krzywda P. „Opiekun osoby w podeszłym wieku, przewlekle chorej lub niedołążnej” Wydawnictwo KeBe s.c.
24. Łazarkiewicz Magdalena Anna, Owczarek Krzysztof „Poradnik opiekuna seniora. Pogoda na starość”. Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska 2018
25. Norman G., Wstęp do socjologii, Poznań 2017.
26. Nowak A., Stanek A. „Kompetencje personalne i społeczne. Jak je rozwijać”, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o.
27. „Opiekun osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu” Praca zbiorowa Wydawnictwo WSiP 2020
28. Otwarte drzwi – podręcznik multimedialny do nauki języka migowego, Łódź 2003.
29. Paciorek P., Patrzala A., Medyczne czynności ratunkowe, PZWL, Warszawa 2016.
30. Rychlik A., Pawluczuk I. „Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o
31. Rychlik A., Pawluczuk I. „Opiekun medyczny Nowe umiejętności” Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji EDICON sp. z o. o
32. Rzeźniczak D. „Podręcznik do nauki polskiego języka migowego” Wydawnictwo Migam 2016
33. Schiefele J. Staudt I., Dach M. ”Pielęgniarstwo geriatryczne” Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2005
34. Słowińska A.M., BHP w podmiotach leczniczych, Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, 2016.
35. Spicer P. „Polityka społeczna - praktyka” Wydawnictwo Centrum rozwoju zasobów ludzkich Warszawa 2014
36. Stanek K. „Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy” Centrum Rozwoju zasobów Ludzkich warszawa 2014
37. Szczepankowski B. „Niesłyszący – Głusi – Głuchoniemi” Wydawnictwo WSiP Warszawa 1999
38. Szczepankowski B., Koncewicz D. „Język migowy w terapii” Wydawnictwo WSP Łódź 2008
39. Szałkiewicz E. „Opiekun medyczny w praktyce”, Warszawa 2013, Wydawnictwo Lekarskie PZWL
40. Spicer P. „Polityka społeczna - teoria” Wydawnictwo Centrum rozwoju zasobów ludzkich Warszawa 2014
41. Talarska D., Wieczorkowska-Tobis K., Szałkiewicz E. „Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi” Wydawnictwo Lekarskie PZWL warszawa 2010
42. Walczak-Duraj D. “Wykłady z podstaw socjologii ” Wydawnictwo OMEGA PRAKSIS Łódź 1995
43. Wojciechowska-Piskorska H., Skuza L., Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładach opieki zdrowotnej: podstawowe wymagania bhp, identyfikacja zagrożeń, przegląd najważniejszych czynników chemicznych, ryzyko zawodowe, Wydawnictwo Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2002.

Akty prawne:

Dz. U. z 2020 roku pozycja 1876 – Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Tekst jednolity

Dz.U. 2020 poz 1057 – Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tekst jednolity

Dz.U. 2020 poz 249 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy

Dz.U. 2020 poz 1057 – Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Tekst jednolity

Stony internetowe:

<https://forumleczeniara.pl/skale-oceny-ryzyka-wystapienia-odlezyn/>

<http://opiekunmedycznypraktyczny.blogspot.com/2018/02/odlezyiny-miejsca-profilaktyka.html>

http://zol.webster-studio.pl/files/GERIATRIA_numer_1.PDF

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Sala ogólna- dydaktyczna wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł. Sala wyposażona w materace, możliwość swobodnego organizowania przestrzeni, flipchart, materiały piśmiennicze.

Pracownia symulująca kuchnię, wyposażona w sprzęt gospodarstwa domowego (sprzęt i urządzenia kuchenne np. płyta kuchenna, robot kuchenny itp. oraz urządzenia do utrzymania czystości np. odkurzacz, żelazko, mop itp.) oraz środki czystości.

Pracownia symulująca warunki łazienki lub pracownia z dostępem do umywalki oraz fantomami osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych. Pracownia wyposażona w sprzęt symulujący pokój mieszkalny.

W przypadku małej ilości pomieszczeń pracownia może być podzielona na strefy aktywności tj: kuchnię, łazienkę, pokój dzienny i sypialnię.

Pracownia symulująca pokój osoby starszej z łózkami rehabilitacyjnymi, fantomami osoby dorosłej do nauki czynności higienicznych, wózkami kąpielowymi, szafkami i stolikami przyłóżkowymi, wózkami inwalidzkimi, stolikiem „przyjacielem”, chodzikiem, parawanem, podnośnikiem, bielizną pościelową i osobistą, pojemnikami na odpady, materacem przeciwoślizgowym, sprzętem, urządzeniami i przyborami do wykonywania zabiegów higienicznych i czynności opiekuńczych u osoby leżącej.

Pracownia wyposażona w podstawowy sprzęt z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w tym: defibrylator, fantomy BLS dorosłego, środki ochrony indywidualnej, ciśnieniomierz, termometr, glukometr, środki dezynfekujące, materiały higieniczne i opatrunkowe.

Filmy i prezentacje multimedialne o tematyce z zakresu języka migowego i niepełnosprawności słuchowej, podręczniki.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Sposób i forma zaliczenia kursu powinna się odwoływać do efektów kluczowych i wskaźników podstawowych.

Kurs powinien zakończyć się egzaminem, na który złoży się zarówno część praktyczna jak i teoretyczna.

Część dotycząca teorii powinna mieć formę testu, który powinien zawierać zarówno pytania zamknięte jak i część opisu przypadku.

Na część praktyczną powinny składać się zadania wskazujące na opanowanie umiejętności konkretnych procedur związanych z opieką nad osobą starszą.

Egzamin powinien być przeprowadzony w warunkach zbliżonych do warunków pracy z osobą starszą.

W zależności od zakresu zadań egzamin powinien odbywać się w pracowniach symulujących:

- pokój osoby starszej z miejscem do aktywności dziennej oraz do wypoczynku nocnego
- aneks kuchenny wraz z podstawowym sprzętem AGD

- łazienkę przystosowaną do potrzeb osoby starszej i niepełnosprawnej

Do egzaminu może przystąpić jedynie osoba, która zaliczyła zarówno część teoretyczną, jak i praktyczną w całym toku nauczania, w tym zaliczyła na ocenę pozytywną praktyki zawodowe.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 13 Tabela weryfikacji programu nauczania KKZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (Tak-T/Nie-N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 14 Tabela weryfikacji programu KKZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
rozdziela pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie – rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe – stosuje zasady segregacji odpadów – rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska – wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
środowiska (ew)		
rozdziela prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy (określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	<ul style="list-style-type: none"> określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela środki ochrony indywidualnej określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej powiadamia odpowiednie służby prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji 	
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej		
wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem (ew)	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela typy i cechy osobowości człowieka charakteryzuje role społeczne wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości opisuje interakcje interpersonalne opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
opisuje funkcje rodziny (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje rodziny określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa (ew)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cele polityki społecznej państwa opisuje zadania polityki społecznej państwa wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą
wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych (ep)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawne 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
posługuje się językiem migowym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego 	Język migowy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	– doskonalili umiejętności posługiwania się językiem migowym	
rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	– wymienia cele normalizacji krajowej – wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy – rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej – korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej		
rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	– różnicuje pojęcia: potrzeba i problem – określa potrzeby człowieka – dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej – opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek)	– określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej – opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej – rozróżnia zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka – rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej	Opieka i pomoc osobie starszej
charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka (ew)	– objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka – opisuje procesy życiowe organizmu człowieka – omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej
analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej (ew)	– ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych – ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą – rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie	Opieka i pomoc osobie starszej
rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej (ew)	– wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej – wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej – rozróżnia choroby wieku starczego	Opieka i pomoc osobie starszej
rozpoznaje warunki życia osoby starszej (ek)	– ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej – analizuje sytuację materialną osoby starszej – określa warunki mieszkaniowe osoby starszej charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej – rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
dokonyuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	– wymienia parametry życiowe – określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	<ul style="list-style-type: none"> – określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka – dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej – gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji 	starszej
planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających – ustala plan działań opiekuńczo-wspierających – weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej		
opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej – interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej – sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej – wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej – mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej 	Współpraca z partnerami społecznymi
organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej – opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego – dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego 	Współpraca z partnerami społecznymi
organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia – dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej – opisuje zasady wolontariatu – wskazuje zakres działań wolontariuszy 	Współpraca z partnerami społecznymi
organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej – opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej – planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej – sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej 	Współpraca z partnerami społecznymi

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
² motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej: a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem – wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem – prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia 	Współpraca z partnerami społecznymi
współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego – wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego – dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej 	Współpraca z partnerami społecznymi
współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej – opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych – określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe – zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej – organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych 	Współpraca z partnerami społecznymi
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej		
organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym – określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej – przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej
dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających – stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą
opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej – sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej 	Współpraca z partnerami społecznymi

² W podstawie programowej nie ma efektu kształcenia nr 6.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej
wykonuje zabiegi przeciwzapalne u osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje procesy zapalne rozdziela rodzaje zabiegów przeciwzapalnych stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej
pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	<ul style="list-style-type: none"> sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności rozdziela drogi podawania leków pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych 	Opieka i pomoc osobie starszej
pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny stomii rozdziela rodzaje stomii wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej
prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie oleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej ocenia ryzyko powstania oleżyn u osoby starszej klasyfikuje stopnie oleżyn stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej
wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą (ew)	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety 	Opieka i pomoc osobie starszej
podejmuje problematykę śmierci i	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela etapy umierania 	Podstawy psychologii i

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego – zaspokaja potrzeby człowieka umierającego 	socjologii w opiece nad osobą starszą
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej		
pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej
pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej
przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki – wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki – opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece 	Opieka i pomoc osobie starszej
mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zainteresowania osoby starszej – określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – wymienia sposoby spędzania wolnego czasu – planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego 	Opieka i pomoc osobie starszej
organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego – planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 	Współpraca z partnerami społecznymi
wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości psychiczne osoby starszej – ocenia możliwości fizyczne osoby starszej – określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym 	Opieka i pomoc osobie starszej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<p>pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru – obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru – prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy 	Opieka i pomoc osobie starszej
SPO.02.7. Język obcy zawodowy		
<p>posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> o czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy o narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych o procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych o świadczonych usług, w tym obsługi klienta 	Język obcy zawodowy
<p>rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku 	Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka; b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ek)		
<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 	Język obcy zawodowy
uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – proponuje, zachęca – stosuje zwroty i formy grzecznościowe 	Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 	
zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> - przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) (- przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym - przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym - przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 	Język obcy zawodowy
wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew)	<ul style="list-style-type: none"> - korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego - współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe - korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych - identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy - wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa - upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 	Język obcy zawodowy
- SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne		
charakteryzuje cechy wysokiej jakości	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej 	Podstawy psychologii i

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji - wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych 	socjologii w opiece nad osobą starszą Język obcy zawodowy
przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła - przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą - opisuje skutki łamania zasad etycznych - przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy - przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą Język obcy zawodowy
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - określa zasady komunikacji interpersonalnej - charakteryzuje aktywne metody słuchania 	Opieka i pomoc osobie starszej Język migowy Język obcy zawodowy
charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - podaje definicję pojęcia konflikt - wymienia fazy konfliktu - opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich - zapobiega przyczynom powstawania konfliktów - wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą Język obcy zawodowy
planuje wykonanie zadania (ew)	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje możliwości realizacji zadania - planuje czas przeznaczony na realizację zadania 	Język migowy Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą Język obcy zawodowy
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych - wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej - wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych - wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami 	Język migowy Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą Język obcy zawodowy
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy - podejmuje działania w sytuacji trudnej 	Opieka i pomoc osobie starszej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych – wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 	Język obcy zawodowy
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych – analizuje własne kompetencje – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą Język obcy zawodowy
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów – podaje propozycje rozwiązywania problemów – ocenia skuteczność podjętych działań 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą Język obcy zawodowy
współpracuje w zespole (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider – realizuje zadania w wyznaczonym czasie – wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań – analizuje efekty pracy zespołu – identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu 	Współpraca z partnerami społecznym Język obcy zawodowy
SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów		
planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zadania zespołu – wyznacza zadania członkom zespołu – wyjaśnia instrukcję wykonania zadania 	Współpraca z partnerami społecznym Język obcy zawodowy
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu – wskazuje osoby do wykonania zadania – przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań 	Współpraca z partnerami społecznym Język obcy zawodowy
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – ustala kolejność wykonywania zadań – monitoruje proces wykonywania zadań 	Współpraca z partnerami społecznym Język obcy zawodowy
ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – określa zaangażowanie w pracę członków zespołu – ocenia efekty pracy zespołu – udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań 	Współpraca z partnerami społecznym Język obcy zawodowy
wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy – dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy 	Współpraca z partnerami społecznym

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
warunków i jakości pracy (ep)		

Załączniki

Tabela 15 Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Effekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy, 32 godziny										
rozdziela pojęcia związane z bezpieczeŃstwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)	4	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeŃstwa i higieny pracy wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe stosuje zasady segregacji odpadów rozdziela środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania 						x		
rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	2	<ul style="list-style-type: none"> wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 						x		

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
rozdziela prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	4	<ul style="list-style-type: none"> wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 						x		
określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	4	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych 						x		

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	4	<ul style="list-style-type: none"> – określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami – przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 						x		
stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)	2	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia środki ochrony indywidualnej – określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej 						x		
udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 					x			

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
		<ul style="list-style-type: none"> – zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku – układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej – powiadamia odpowiednie służby – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar – wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji 								
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej, 170 godzin										
wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem (ew)	8	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka – charakteryzuje role społeczne – wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne 		x						

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia – rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych 		x						
charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości – opisuje interakcje interpersonalne – opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym 		x						
opisuje funkcje rodziny (ek)	8	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia funkcje rodziny – określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka 		x						
określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele polityki społecznej państwa – opisuje zadania polityki społecznej państwa – wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania 						x		

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości 		x						
charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy 		x						
wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych (ep)	24	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawne 						x		
posługuje się językiem migowym (ew)	50	<ul style="list-style-type: none"> stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji 				x				

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
		<ul style="list-style-type: none"> – określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego – doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym 								
rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	4	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele normalizacji krajowej – wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy – rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej – korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności 						x		
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej, 254 godziny										

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> – różnicuje pojęcia: potrzeba i problem – określa potrzeby człowieka – dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej – opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej 			x					
pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek)	40	<ul style="list-style-type: none"> – określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej – opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej – rozróżnia zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka – rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej 	x							
charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka – opisuje procesy życiowe organizmu człowieka – omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 					x			

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie 	x							
rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej rozdziela choroby wieku starczego 	x							
rozpoznaje warunki życia osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej analizuje sytuację materialną osoby starszej określa warunki mieszkaniowe osoby starszej charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej 			x					

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
dokonyuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> wymienia parametry życiowe określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka dokonyuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji 					x			
planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą (ek)	42	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających ustala plan działań opiekuńczo-wspierających weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji 			x					
posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i	16	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 			x					

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
społecznej osoby starszej (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 								
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej, 192 godziny										
opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starsze (ew)	56	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej – interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej – sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej 			x					
współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej – wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej – mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej 							X	
organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego	32	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej – opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego 							X	

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
działających na rzecz osoby starszej (ek)		– dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego								
organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej (ep)	32	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia – dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej – opisuje zasady wolontariatu – wskazuje zakres działań wolontariuszy 							X	
organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej (ep)	12	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej – opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej – planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej – sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej 							X	

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej; a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem – wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem – prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia 							X	
współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego (ep)	12	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego – wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego – dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej 							X	

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej (ep)	16	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej – opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych – określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe – zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej – organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych (x	
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej, 320 godzin										
organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym – określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej 	x							

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
		– przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej								
dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	32	– wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających – stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej			x					
opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej (ew)	16	– sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej – sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej							x	
wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	60	– planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności – wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami					X			

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
wykonuje zabiegi przeciwzapalne u osoby starszej (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje procesy zapalne – rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych – stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych 					X			
pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> – sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności – rozróżnia drogi podawania leków – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych 	x							
pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny stomii – rozpoznaje rodzaje stomii – wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii – prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami 					x			

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
prowadzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)	40	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej klasyfikuje stopnie odleżyn stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej 					x			
wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osoba starszą (ew)	40	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety 	x							

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia etapy umierania – rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego – zaspokaja potrzeby człowieka umierającego 		x						
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej, 128 godzin										
pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek)	18	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej 	x							

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (ew)	18	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej 	X							
przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samo opieki (ek)	18	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki – wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki – opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece 	X							
mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zainteresowania osoby starszej – określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – wymienia sposoby spędzania wolnego czasu – planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego 	X							

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ew)	18	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego – planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 							x	
wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości psychiczne osoby starszej – ocenia możliwości fizyczne osoby starszej – określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym 	X							
pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)	4	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru – obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru – prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy 	x							

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
SPO.02.7. Język obcy zawodowy, 64 godziny										
posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z		<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta 								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek)										
rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie		<ul style="list-style-type: none"> – określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku 								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ek)										
samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)										
uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – proponuje, zachęca – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)										
zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z		– przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
wykonywaniem czynności zawodowych (ew)		<ul style="list-style-type: none"> przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 								
wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew)		<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 								x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne										
charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)		<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych 		x						x
przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą opisuje skutki łamania zasad etycznych przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 		x						x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)		<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania określa zasady komunikacji interpersonalnej charakteryzuje aktywne metody słuchania 	x			x				x
charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek)		<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pojęcia konflikt wymienia fazy konfliktu opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich zapobiega przyczynom powstawania konfliktów wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 		x						x
planuje wykonanie zadania (ew)		<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości realizacji zadania planuje czas przeznaczony na realizację zadania 			x					x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych – wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej – wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych – wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami 			x					x
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy – podejmuje działania w sytuacji trudnej – ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych – wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 	x							x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych – analizuje własne kompetencje – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy 			x					
stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów – podaje propozycje rozwiązywania problemów – ocenia skuteczność podjętych działań 		x						x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
współpracuje w zespole (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider – realizuje zadania w wyznaczonym czasie – wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań – analizuje efekty pracy zespołu – identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu 							x	x
SPO.02.9. Organizacja pracy małych zespołów										
planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zadania zespołu – wyznacza zadania członkom zespołu – wyjaśnia instrukcję wykonania zadania 							X	x
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu – wskazuje osoby do wykonania zadania – przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań 							X	x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Opieka i pomoc osobie starszej	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	Język migowy	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	Współpraca z partnerami społecznymi	Język obcy zawodowy
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> ustala kolejność wykonywania zadań monitoruje proces wykonywania zadań 							X	x
ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)		<ul style="list-style-type: none"> określa zaangażowanie w pracę członków zespołu ocenia efekty pracy zespołu udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań 							X	x
wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy (ep)		<ul style="list-style-type: none"> dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy 							x	

Tabela 16 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
SPO.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	rozdziela pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)	4	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe stosuje zasady segregacji odpadów rozdziela środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
	rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	2	<ul style="list-style-type: none"> wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 		
	rozdziela prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	4	<ul style="list-style-type: none"> wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 		
	określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	4	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych 		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	4	<ul style="list-style-type: none"> – określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami – przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 		
	stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ek)	2	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia środki ochrony indywidualnej – określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej 		
	udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego – zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku – układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej – powiadamia odpowiednie służby – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar – wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	1-5 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
SPO.02.2. Podstawy pomocy społecznej	wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem (ew)	8	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka – charakteryzuje role społeczne – wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
	charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia – rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych 		1-5 miesiąc nauki
	charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości – opisuje interakcje interpersonalne – opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym 		1-5 miesiąc nauki
	opisuje funkcje rodziny (ek)	8	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia funkcje rodziny – określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka 		1-5 miesiąc nauki
	określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele polityki społecznej państwa – opisuje zadania polityki społecznej państwa – wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
	identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych – wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
	charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy – określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy 		1-5 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych (ep)	24	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawne 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
	posługuje się językiem migowym (ew)	50	<ul style="list-style-type: none"> stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego doskonali umiejętności posługiwania się językiem migowym 	Język migowy	11-15 miesiąc nauki
	rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	4	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cele normalizacji krajowej wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy rozdziela oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności 	Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
SPO.02.3. Diagnozowanie potrzeb biopsychospołecznych i możliwości w funkcjonowaniu osoby starszej	rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> różnicuje pojęcia: potrzeba i problem określa potrzeby człowieka dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej wymienia rodzaje przemocy charakteryzuje objawy przemocy rozdziela zjawiska przemocy i agresji wymienia instytucje działające na rzecz ofiar przemocy 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	6-10 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek)	40	<ul style="list-style-type: none"> określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej rozdziela zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej	6-10 miesiąc nauki
	charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka opisuje procesy życiowe organizmu człowieka omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka 	Pielęgowanie i zachowanie higieny osoby starszej	1-5 miesiąc nauki
	analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie 	Opieka i pomoc osobie starszej	6-10 miesiąc nauki
	rozpoznaje symptomy zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej rozdziela choroby wieku starczego 		11-15 miesiąc nauki
	rozpoznaje warunki życia osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej analizuje sytuację materialną osoby starszej określa warunki mieszkaniowe osoby starszej charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	6-10 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	dokonyuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	12	<ul style="list-style-type: none"> wymienia parametry życiowe określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka dokonyuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji 	Pielęgowanie i zachowanie higieny osoby starszej	1-5 miesiąc nauki
	planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą (ek)	42	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających ustala plan działań opiekuńczo-wspierających weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	6-10 miesiąc nauki
	posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej 		6-10 miesiąc nauki
SPO.02.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osoby starszej	opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starsze (ew)	56	<ul style="list-style-type: none"> analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	11-15 miesiąc nauki
	współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej 	Współpraca z partnerami społecznymi	16-20 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego 		16-20 miesiąc nauki
	organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej (ep)	32	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej opisuje zasady wolontariatu wskazuje zakres działań wolontariuszy 		16-20 miesiąc nauki
	organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej (ep)	12	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie starszej 		16-20 miesiąc nauki
	motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej: a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia 		16-20 miesiąc nauki
	współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego (ep)	12	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej 		16-20 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej (ep)	16	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych 		16-20 miesiąc nauki
SPO.02.5. Wykonywanie czynności opiekuńczo-wspierających u osoby starszej	organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej	11-15 miesiąc nauki
	dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej 	Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	6-10 miesiąc nauki
	opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej (ew)	16	<ul style="list-style-type: none"> sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej 	Współpraca z partnerami społecznymi	16-20 miesiąc nauki
	wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	60	<ul style="list-style-type: none"> planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby	1-5 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	wykonuje zabiegi przeciwzapalne u osoby starszej (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje procesy zapalne – rozróżnia rodzaje zabiegów przeciwzapalnych – stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych 	starszej	1-5 miesiąc nauki
	pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	32	<ul style="list-style-type: none"> – sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności – rozróżnia drogi podawania leków – pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych 	Opieka i pomoc osobie starszej	11-15 miesiąc nauki
	pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)	16	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny stomii – rozpoznaje rodzaje stomii – wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii – prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami 	Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	1-5 miesiąc nauki
	prowdzi profilaktykę przeciwoleżynową u osoby starszej (ek)	40	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej – ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej – klasyfikuje stopnie odleżyn – stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej – wymienia zadania profilaktyki przeciwoleżynowej 		6-10 miesiąc nauki
	wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą (ew)	40	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego – omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety – wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i 	Opieka i pomoc osobie starszej	11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
			przestrzeganiu zalecanej diety		
	podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia etapy umierania – rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego – zaspokaja potrzeby człowieka umierającego 	Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	1-5 miesiąc nauki
SPO.02.6. Aktywizowanie osoby starszej do samodzielności życiowej	pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego (ek)	18	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej 	Opieka i pomoc osobie starszej	11-15 miesiąc nauki
	pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (ek)	18	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej 		16-20 miesiąc nauki
	przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samo opieki (ew)	18	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki – wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki – opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece 		16-20 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego (ew)	32	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zainteresowania osoby starszej – określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – wymienia sposoby spędzania wolnego czasu – planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego 		16-20 miesiąc nauki
	organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ew)	18	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego – planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 	Współpraca z partnerami społecznymi	16-20 miesiąc nauki
	wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym (ek)	20	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości psychiczne osoby starszej – ocenia możliwości fizyczne osoby starszej – określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym 	Opieka i pomoc osobie starszej	16-20 miesiąc nauki
	pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)	4	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru – obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru – prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy 		16-20 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
SPO.02.7. Język obcy zawodowy	posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek)		<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta 	Język obcy zawodowy	11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku 		11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)</p>		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 		11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, email, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – proponuje, zachęca – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 		11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 		11-15 miesiąc nauki
	wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 		11-15 miesiąc nauki

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
SPO.02.8. Kompetencje personalne i społeczne	charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)		<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych wyjaśnia zjawisko wypalenia zawodowego opisuje symptomy zespołu wypalenia zawodowego określa rolę superwizji w przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego 		Efekty są kształtowane w czasie całego okresu kształcenia
	przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą opisuje skutki łamania zasad etycznych przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych 		
	stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)		<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania określa zasady komunikacji interpersonalnej charakteryzuje aktywne metody słuchania 		
	charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek)		<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pojęcia konfliktu wymienia fazy konfliktu opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich zapobiega przyczynom powstawania konfliktów wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym 		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
	planuje wykonanie zadania (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – analizuje możliwości realizacji zadania – planuje czas przeznaczony na realizację zadania 		
	ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych – wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej – wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych – wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami 		
	wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy – podejmuje działania w sytuacji trudnej – ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych – wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 		
	aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych – analizuje własne kompetencje – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy 		
	stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ek)		<ul style="list-style-type: none"> – opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów – podaje propozycje rozwiązywania problemów – ocenia skuteczność podjętych działań 		
	współpracuje w zespole (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider – realizuje zadania w wyznaczonym czasie – wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań – analizuje efekty pracy zespołu – identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu 		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryteria weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu
SPO.02.8. Organizacja pracy małych zespołów	planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zadania zespołu – wyznacza zadania członkom zespołu – wyjaśnia instrukcję wykonania zadania 		Efekty są kształtowane w czasie całego okresu kształcenia
	dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu – wskazuje osoby do wykonania zadania – przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań 		
	kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		<ul style="list-style-type: none"> – ustala kolejność wykonywania zadań – monitoruje proces wykonywania zadań 		
	ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)		<ul style="list-style-type: none"> – określa zaangażowanie w pracę członków zespołu – ocenia efekty pracy zespołu – udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań 		
	wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy (ep)		<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy – dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy 		

Tabela 17 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Podstawy psychologii i socjologii w opiece nad osobą starszą	96		SPO.02.2.1 wyjaśnia rolę osobowości człowieka w stosunkach z otoczeniem (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy i cechy osobowości człowieka – charakteryzuje role społeczne – wskazuje wpływ osobowości na zachowania społeczne
			SPO.02.2.2 charakteryzuje rozwój człowieka w różnych okresach życia (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rozwój człowieka w różnych okresach życia – rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych
			SPO.02.2.3 charakteryzuje procesy zachodzące w życiu społecznym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zachowania społeczne jednostki i zbiorowości – opisuje interakcje interpersonalne – opisuje nieprawidłowe relacje występujące w życiu społecznym
			SPO.02.2.4 opisuje funkcje rodziny (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia funkcje rodziny – określa wpływ rodziny na funkcjonowanie człowieka
			SPO.02.2.6 identyfikuje problemy i postawy społeczne występujące we współczesnym społeczeństwie (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny i skutki problemów społecznych – wykazuje wpływ zróżnicowanych postaw na funkcjonowanie jednostki i zbiorowości
			SPO.02.2.7 charakteryzuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje czynniki wpływające na wykluczenie społeczne jednostki i grupy – określa skutki wykluczenia społecznego jednostki i grupy
			SPO.02.5.10 podejmuje problematykę śmierci i godnego umierania w kontaktach z osobą starszą (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia etapy umierania – rozpoznaje potrzeby człowieka umierającego – zaspokaja potrzeby człowieka umierającego

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			SPO.02.8.1 charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka (ep)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług świadczonych osobie starszej dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji wymienia kompetencje opiekuna osoby starszej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług opiekuńczych wyjaśnia zjawisko wypalenia zawodowego opisuje symptomy zespołu wypalenia zawodowego określa rolę superwizji w przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego
			SPO.02.8.2 przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest zasada, norma, reguła przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej w relacjach z osobą starszą opisuje skutki łamania zasad etycznych przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
			SPO.02.8.4 charakteryzuje pojęcie konfliktu (ek)	<ul style="list-style-type: none"> podaje definicję pojęcia konfliktu wymienia fazy konfliktu opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich zapobiega przyczynom powstawania konfliktów wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym
			SPO.02.8.9 stosuje metody i rozwiązywania problemów (ek)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje metody i techniki rozwiązywania problemów podaje propozycje rozwiązywania problemów ocenia skuteczność podjętych działań

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
Metodyka i metodologia pracy z osobą starszą	98	112	SPO.02.3.1 rozpoznaje potrzeby i problemy osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – różnicuje pojęcia: potrzeba i problem – określa potrzeby człowieka – dobiera sposoby zaspokajania potrzeb osoby starszej – opisuje potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej – wymienia rodzaje przemocy – charakteryzuje objawy przemocy – rozróżnia zjawiska przemocy i agresji – wymienia instytucje działające na rzecz ofiar przemocy
			SPO.02.3.6 rozpoznaje warunki życia osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia poziom samodzielności w życiu społecznym osoby starszej – analizuje sytuację materialną osoby starszej – określa warunki mieszkaniowe osoby starszej – charakteryzuje wyposażenie gospodarstwa domowego osoby starszej – rozpoznaje istniejące relacje rodzinne osoby starszej
			SPO.02.3.8 planuje działania opiekuńczo-wspierające osobę starszą (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się metodami, technikami i narzędziami do wdrażania działań opiekuńczo-wspierających – ustala plan działań opiekuńczo-wspierających – weryfikuje program działań za pomocą zgromadzonej dokumentacji
			SPO.02.3.9 posługuje się dokumentacją dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaje dokumentacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – analizuje dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej – prowadzi dokumentację sytuacji zdrowotnej i społecznej osoby starszej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			SPO.02.4.1 opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej dla osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje informacje dotyczące środowiska osoby starszej, prowadzi obserwację osoby starszej – interpretuje zgromadzone dane o osobie starszej – sporządza listę działań wspierających osobę starszą i harmonogram opieki długoterminowej
			SPO.02.5.2 dobiera metody, techniki do działań opiekuńczo-wspierających (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia techniki działań opiekuńczo-wspierających – stosuje metody i techniki działań opiekuńczo-wspierających dostosowane do potrzeb i możliwości osoby starszej
			SPO.02.8.5 planuje wykonanie zadania (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje możliwości realizacji zadania – planuje czas przeznaczony na realizację zadania
			SPO.02.8.6 ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zakres odpowiedzialności opiekuna osoby starszej podczas realizacji zadań zawodowych – wskazuje przykłady odpowiedzialności prawnej opiekuna osoby starszej – wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych – wykonuje przydzielone zadania zgodnie z procedurami i zasadami
			SPO.02.8.8 aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych – analizuje własne kompetencje – wyznacza sobie cele rozwojowe – planuje własny rozwój zawodowy
Język migowy	50		SPO.02.2.9 posługuje się językiem migowym (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje język migowy w komunikowaniu się z osobą niepełnosprawną wymagającą alternatywnej formy komunikacji

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				<ul style="list-style-type: none"> – określa potrzeby i problemy osoby podopiecznej przy pomocy języka migowego – doskonalą umiejętności posługiwania się językiem migowym
			SPO.02.8.3 stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania – określa zasady komunikacji interpersonalnej – charakteryzuje aktywne metody słuchania
Podstawy prawa i administracji w opiece nad osobą starszą	64		SPO.02.1.1 rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie – rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe – stosuje zasady segregacji odpadów – rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
			SPO.02.1.2 rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska – wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
			SPO.02.1.3 rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				pracy
			SPO.02.1.4 określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy – rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy – określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
			SPO.02.1.5 organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska – określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami – przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			SPO.02.1.6 stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia środki ochrony indywidualnej – określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
			SPO.02.2.5 określa cele, zadania i instrumenty polityki społecznej państwa (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele polityki społecznej państwa – opisuje zadania polityki społecznej państwa – wymienia instrumenty polityki społecznej państwa i możliwości ich stosowania
			SPO.02.2.8 wskazuje przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przepisy prawa dotyczące pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			ubezpieczeń społecznych (ep)	– charakteryzuje zadania instytucji państwowych dotyczące zabezpieczenia społecznego osoby niepełnosprawne
			SPO.02.2.10 rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności stosowane podczas realizacji zadań zawodowych (ep)	– wymienia cele normalizacji krajowej – wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy – rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej – korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
Język obcy zawodowy	64		posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek)	– rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
			rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań	– określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażenie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ek)	
			<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – proponuje, zachęca – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
			zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				sformułowane w języku polskim lub w tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
			wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew)	– korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
Opieka i pomoc osobie starszej	144	158	SPO.02.3.2 pomaga osobie starszej w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych (ek)	– określa potrzeby biopsychospołeczne osoby starszej – opisuje zaburzenia w zakresie zdrowia fizycznego osoby starszej – rozróżnia zaburzenia w zakresie zdrowia psychicznego człowieka – rozpoznaje potrzeby społeczne osoby starszej
			SPO.02.3.4 analizuje poziom możliwości psychofizycznych osoby starszej (ew)	– ustala ograniczenia funkcjonalne w zaspokajaniu potrzeb psychofizycznych – ocenia poziom samodzielności osoby starszej, posługując się wybraną skalą – rozpoznaje orientację osoby starszej w miejscu i czasie
			SPO.02.3.5 rozpoznaje symptomy	– wymienia objawy zaburzeń psychicznych u osoby starszej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			zaburzeń psychofizycznych u osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia objawy zaburzeń fizycznych u osoby starszej rozróżnia choroby wieku starczego
			SPO.02.5.1 organizuje środowisko mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpieczeństwa osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> ocenia potrzeby osoby starszej w celu bezpiecznego poruszania się w środowisku mieszkaniowym określa utrudnienia w środowisku mieszkaniowym z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej przedstawia udogodnienia mieszkaniowe z uwzględnieniem potrzeb i bezpiecznego poruszania się osoby starszej
			SPO.02.5.6 pomaga osobie starszej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	<ul style="list-style-type: none"> sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności rozróżnia drogi podawania leków pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku osób, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
			SPO.02.5.9 wdraża zasady zdrowego stylu życia w opiece nad osobą starszą (ew)	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności dnia codziennego omawia zasady zdrowego stylu życia i przestrzegania zalecanej diety wspiera osobę starszą w przygotowywaniu zdrowych posiłków i przestrzeganiu zalecanej diety
			SPO.02.6.1 pomaga osobie starszej w prowadzeniu gospodarstwa domowego	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stopień samodzielności osoby starszej w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – ustala z osobą starszą reguły i zasady pomagania w prowadzeniu gospodarstwa domowego – wprowadza sposoby utrzymania czystości otoczenia – prowadzi edukację w zakresie utrzymania czystości otoczenia – uczestniczy w planowaniu budżetu osoby starszej
			SPO.02.6.2 pomaga osobie starszej w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rodzaje przedmiotów i środków pomocniczych – objaśnia zasadność użytkowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej – udziela pomocy w użytkowaniu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych osobie starszej
			SPO.02.6.3 przygotowuje osobę starszą we współpracy z rodziną do samoopieki (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości osoby starszej do samoopieki – wyjaśnia osobie starszej i rodzinie zasady samoopieki – opisuje sposoby wspierania osoby starszej i jej rodziny w samoopiece
			SPO.02.6.4 mobilizuje osobę starszą do aktywnego spędzania czasu wolnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zainteresowania osoby starszej – określa możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego – wymienia sposoby spędzania wolnego czasu – planuje osobie starszej aktywne spędzanie czasu wolnego
			SPO.02.6.6 wspiera osobę starszą w usprawnianiu psychofizycznym	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia możliwości psychiczne osoby starszej – ocenia możliwości fizyczne osoby starszej – określa sposoby wspierania osoby starszej w usprawnianiu psychofizycznym
			SPO.02.6.7 pomaga osobie starszej w samokontroli poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje sposób i zasady badania poziomu cukru we krwi przy pomocy glukometru

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				<ul style="list-style-type: none"> – obserwuje sposób radzenia sobie osoby starszej z samokontrolą poziomu glukozy we krwi przy użyciu glukometru – prowadzi dokumentację pomiaru poziomu glukozy
			SPO.02.8.3 stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania – określa zasady komunikacji interpersonalnej – charakteryzuje aktywne metody słuchania
			SPO.02.8.7 wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy – podejmuje działania w sytuacji trudnej – ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych – wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
Pielęgnowanie i zachowanie higieny osoby starszej	138	66	SPO.02.1.7 udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia środki ochrony indywidualnej – określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej – opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego – ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego – zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku – układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej – powiadamia odpowiednie służby – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie – prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				<p>stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
			SPO.02.3.3 charakteryzuje ogólną budowę organizmu człowieka (ew)	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii człowieka opisuje procesy życiowe organizmu człowieka omawia budowę i funkcję tkanek, narządów i układów organizmu człowieka
			SPO.02.3.7 dokonuje pomiaru parametrów życiowych osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia parametry życiowe określa prawidłowe wartości parametrów życiowych człowieka określa sposoby pomiaru parametrów życiowych człowieka dokonuje analizy wartości parametrów życiowych osoby starszej gromadzi zapisy parametrów życiowych osoby starszej w prowadzonej dokumentacji
			SPO.02.5.4 wykonuje czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne u osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> planuje czynności opiekuńczo-higieniczne u osoby starszej z uwzględnieniem jej niesamodzielności wykonuje zabiegi opiekuńczo-pielęgnacyjne i higieniczne zgodnie z obowiązującymi algorytmami
			SPO.02.5.5 wykonuje zabiegi p u osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> opisuje procesy zapalne rozdziela rodzaje zabiegów przeciwzapalnych stosuje algorytm zabiegów przeciwzapalnych
			SPO.02.5.7 pomaga osobie starszej w pielęgnacji i zmianie worka stomijnego (ek)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny stomii rozpoznaje rodzaje stomii wskazuje zasady obowiązujące podczas pielęgnacji stomii

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				<ul style="list-style-type: none"> – prowadzi pielęgnację i zmianę worka stomijnego u osoby starszej zgodnie z obowiązującymi algorytmami
			SPO.02.5.8 prowadzi profilaktykę przeciwoodleżynową u osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia czynniki mające wpływ na powstawanie odleżyn u osoby starszej, niesamodzielnej – ocenia ryzyko powstania odleżyn u osoby starszej – klasyfikuje stopnie odleżyn – stosuje zabiegi higieniczne i udogodnienia przeciwoodleżynowe u osoby starszej, niesamodzielnej – wymienia zadania profilaktyki przeciwoodleżynowej
Współpraca z partnerami społecznymi	170		SPO.02.4.2 współpracuje z osobami z otoczenia osoby starszej na jej rzecz (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację lokalną osoby starszej – wskazuje możliwości współpracy z otoczeniem osoby starszej – mobilizuje osoby z otoczenia do współpracy na rzecz osoby starszej
			SPO.02.4.3 organizuje pomoc instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby starszej (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia instytucje wsparcia społecznego na rzecz osoby starszej – opisuje zasady korzystania ze wsparcia społecznego – dobiera formy pomocy instytucji wsparcia społecznego
			SPO.02.4.4 organizuje środowiskowe grupy wsparcia na rzecz osoby starszej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady funkcjonowania grup wsparcia – dobiera rodzaje wsparcia do potrzeb osoby starszej – opisuje zasady wolontariatu – wskazuje zakres działań wolontariuszy
			SPO.02.4.5 organizuje pomoc materialną na rzecz osoby starszej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje sytuację materialną osoby starszej – opisuje rodzaje pomocy dla osoby starszej – planuje uzyskanie pomocy finansowej na rzecz osoby starszej – sporządza dokumentację w celu uzyskania pomocy osobie

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
				starszej
			SPO.02.4.7 motywuje rodzinę i lokalne środowisko społeczne do działania na rzecz osoby starszej: a) buduje relacje z rodziną i otoczeniem osoby starszej b) utrzymuje współpracę osoby starszej z najbliższym otoczeniem (ek)	<ul style="list-style-type: none"> – zachęca osobę starszą do komunikowania się z rodziną i otoczeniem – wyjaśnia osobie starszej potrzebę kontaktu z najbliższym otoczeniem – prowadzi działania integrujące osobę starszą z osobami z najbliższego otoczenia
			SPO.02.4.8 współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia zadania członków zespołu terapeutycznego zakładu opiekuńczo-leczniczego – wymienia zasady współpracy z zespołem terapeutycznym zakładu opiekuńczo-leczniczego – dobiera formy i metody współpracy w zespole terapeutycznym w zależności od problemów i potrzeb osoby starszej
			SPO.02.4.9 współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie udzielania pomocy osobie starszej (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą osobie starszej – opisuje zasady i zakres działania organizacji pozarządowych – określa metody wsparcia oferowanego przez organizacje pozarządowe – zapobiega wykluczeniu społecznemu osoby starszej – organizuje udział osoby starszej w akcjach organizacji pozarządowych
			SPO.02.5.3 opracowuje plan pomocy, wsparcia i opieki długoterminowej osoby starszej (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza listę działań wspierających i harmonogram opieki długoterminowej – sporządza plan wsparcia i opieki długoterminowej
			SPO.02.6.5 organizuje czas wolny osobie starszej z wykorzystaniem	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości psychofizyczne osoby starszej do aktywnego spędzania czasu wolnego

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			zasobów środowiska lokalnego (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zasoby środowiska lokalnego – planuje osobie starszej spędzanie czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego
			SPO.02.8.10 współpracuje w zespole (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider – realizuje zadania w wyznaczonym czasie – wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań – analizuje efekty pracy zespołu – identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu
			SPO.02.9. 1 planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje zadania zespołu – wyznacza zadania członkom zespołu – wyjaśnia instrukcję wykonania zadania
			SPO.02.9. 2 dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu – wskazuje osoby do wykonania zadania – przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
			SPO.02.9. 3 kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	<ul style="list-style-type: none"> – ustala kolejność wykonywania zadań – monitoruje proces wykonywania zadań
			SPO.02.9. 4 ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – określa zaangażowanie w pracę członków zespołu – ocenia efekty pracy zespołu – udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań
			SPO.02.9. 5 wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakości pracy (ep)	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje analizy możliwości rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków pracy – dokonuje prostych modernizacji stanowiska pracy